

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Góvcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužnji Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
U. Montecchi 6 77 59
Tel. (040) 794772 (4 linije)
Tx 460270

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 226 (11.949)

Trst, sobota, 22. septembra 1984

Dolar: vzroki in perspektive

LUCIJAN VOLK

Dolar je tik pred zgodovinskim in psihološkim pragom menjalne vrednosti 2.000 lir. V preteklih tednih je naslavljanje vesti o njegovi nezadržni krepitvi v razmerju z liri in vsemi drugimi valutami spravljalo v nemajhne težave jezikovno prožnost časnika: »nezadržni vzpon«, »skokovito naraščanje«, »nov zgodovinski rekord«, »superdolar«, in bi kmalu zmanjkalo ustreznih besed. Zadnje dni smo brali in poslušali resne komentarje uglednih novinarjev in znanstvenikov, ki so v veliki večini ocenjevali prevlado dolarja nad na videz nemogočim svetovnim tržiščem kot pojav, ki ga je nemogoče razlagati z zgolj ekonomskimi zakonitostmi, in tudi nekaterih piscev, ki so se zadovoljili z mazohističnim razlaganjem, da so pač ZDA močnejše in da se jim morajo vsi ostali prilagoditi.

Čeprav z določenim tveganjem, ki ga predstavlja nujna skrajna poenostavitve pojava, bomo skušali podati oceno vzrokov, posledic in perspektiv »dolarske mrzlice«.

Prvi vzrok moči dolarja je nedvomno moč ameriškega gospodarstva, ki se je med zadnjo vojno še okrepila. Tedaj, pred 40 leti, so tudi sklenili sporazume iz Bretton Woodsa, po katerih je dolar (toda jamstveno vezan na zlato) postal glavno sredstvo za mednarodne izmenjave, kar mu vnaprej zagotavlja privilegiran položaj. Tak je ostal, tudi ko so po dragi vietnamski vojni ZDA prekliale zlato jamstvo, ker je v tem času dolar skoraj povsem izpodrinil britanski funt in druge »mednarodne« valute. Toda sedanji skokovit vzpon (za 50 odstotkov) se je začel pred nekaj več kot 3 leti, na osnovi politike Reaganove uprave. Novi predsednik si je postavil za smoter obnove ameriške moči na svetu, ki naj temelji predvsem na vojaški premoči. Zato je močno povečal stroške za oboroževanje, kar je v tem času (kljub vzporednemu občutnemu zmanjšanju socialnih izdatkov) privedlo do ogromnega zneska 200 milijard dolarjev (skoraj 400 tisoč milijard lir). Ker je bilo treba ta denar nekje dobiti, je ameriška uprava močno dvignila notranje bančne obresti in izdala visokoobrestne državne zadolžnice, ki jih tujci lahko kupujejo, ne da bi jim bilo treba plačevati davkov.

Ob takih pogojih, ki zagotavljajo skoraj dvakratni profit v primerjavi z domačimi naložbami, se je v ZDA stekel kapital z vsega sveta, zlasti iz Evrope. Prav ta kapital je omogočil razcvet ameriškega gospodarstva, ki bi bil za vsako drugo državo, ob tako velikem primanjkljaju in tako visokih obrestih po vseh ekonomskih zakonitostih nemogoč. Po podatkih, ki jih je objavil guverner državne banke Volcker, je povečanje narodnega proizvoda za 6,75 odst., notranje porabe za 2 odstotka več, padec brezposelnosti od 10 na 7 odstotkov, omogočil ravno priliv tujih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Medtem ko polemike v Rimu ne pojenjajo Predsednik Melis v deželnem svetu predstavil sardinsko vlado KPI-PSDAZ

Martelli kritičen do zadržanja sardinske PSI - Forlani brani vlado

Dolar včeraj po 1949 lir

MILAN — Tudi včeraj so vse največje borze, od Pariza do Frankfurta in od Londona do Milana oživele v mrzlični zmešnjavi, ki zadnje tedne spremlja neustavljiv vzpon ameriškega dolarja. Z njim namreč pada vrednost vseh ostalih nacionalnih valut, od katerih se lahko z relativno odporostjo pohvalita le japonski jen in švicarski frank.

V Italiji je ob včerajšnjem odprtju borznih tržišč dolar nemudoma zabeležil nov rekord 1943/1944 lir, potem ko je dan prej prekinil svoj vzpon na vrednosti 1907,52 lire. V teku dopoldneva se je povzpela celo na 1960 lir, medtem ko se je ob večernem zaprtju borz v Milanu ustavil pri vrednosti 1949 lir.

Nič bolje se ni godilo drugim evropskim valutam: v Frankfurtu je na primer ameriška denarna enota dosegla vrednost 3,1624 marke, Nemška zvezna banka pa je posegla s prodajo 55 milijonov dolarjev in tako v tem tednu porabila že 240 milijonov dolarjev v skrbi za zaščito svoje valute.

RIM — Sardinija ima novo deželno vlado. Stavljajo jo šest odbornikov iz vrst KPI, trije iz Sardinske akcijske stranke in trije ugledni neodvisni izvedenci, medtem ko jo od zunaj podpirajo socialisti, socialdemokrati (ki so se sicer v zadnjem trenutku odločili za umik) in svetovalec PDUP.

Novi sardinski deželni odbor pod vodstvom Maria Melisa iz Sardinske akcijske stranke, se je včeraj, po tolikih tednih zapletenih pogajanj med Rimom in Cagliarijem, ki so na trenutke že dajala misliti celo na vladno krizo, končno predstavil v deželnem svetu. O njegovi usodi pa bo v sredo dokončno odločilo tajno glasovanje v sardinskem parlamentu. Medtem pa se je nova deželna uprava že lotila dela, zahvaljujoč sporazumu med tremi največjimi strankami (KPI, PSDAZ in PSD), do katerega je prišlo v noči med četrtkom in petkom. Besedilo sporazuma poudarja, da gre za politični dogovor, ki podpira deželni odbor pod predsedstvom poslanca Melisa in ki temelji na neposredni udeležbi KPI in Sardinske akcijske stranke. Hkrati jemlje na znanje odločitev PSDI o vzdržanju in odločitve PDUP o samostojnem prispevku v podporo odbora in njegovega programa. Besedilo dodaja še zaupanje v konstruktiven odnos republikancev, ki naj bi se ne opredelili za opozicijo.

Seveda se polemike okoli sardinskega odbora zlepa ne bodo polegale. Rimska vlada skuša pri-

dobiti čas, predsednik Craxi pa je že izjavil, da se bo vprašanja uprav lotil šele prihodnji teden. Medtem pa je socialistični podtajnik Martelli že odkrito napadel zadržanje sardinskih socialistov in njihovo odločitev označil za »najbolj neumno od vseh«. PSI je po njegovih besedah storila vse, da bi zadovoljila demokristjanske zahteve in je izstopila iz številnih levičarskih uprav. Po njegovem mnenju tako ravnanje prav gotovo ne pri- naša premirja v vlado: KD bo na račun Melisovega odbora le še okrepila svojo ofenzivo proti »nezvestim in izdajalskim« zaveznikom. Po drugi strani pa ne socialisti, ne socialdemokrati in niti republikanci ne nameravajo sprejeti volilnega pakta, ki ga je predlagal De Mita.

Medtem pa se vse bolj zapleta notranji položaj v KD: na sestanku članov struje »forze nuove« v Saint Vincentu se zbirajo praktično vsi notranji nasprotniki tajnika De Mite, medtem ko je Forlani včeraj odprto nastopil vladi v bran z izjavo, da si KD ne more privoščiti tveganja osamitve in da ne sme preveč pritiskati na socialiste. Zavrnil je vsako možnost vladne krize, ki da bi v tem trenutku na stečaj odprla vrata pobudam KPI. Glede vprašanja uprav pa je dejal, da je že res, da gre za »vprašanje politične načelnosti«, vendar polemike okoli njega nikakor ne smejo vplivati na italijansko politično podobo in torej na petstrankarsko zavezništvo.

R. G.

Zahteven, ustvarjalno in organizacijsko zapleten načrt V Ljubljani predvajali vrsto oddaj na temo »Manjšine - bogastvo Evrope«

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — V četrtek na »Prix Italia« v pomorski postaji v Trstu, včeraj dopoldne pa v Ljubljani na sedežu RTV smo novinarji in povabljeni lahko videli štiri od petih oddaj na temo »Manjšine - bogastvo Evrope«, ki jih je križema pripravilo pet televizijskih centrov po načelu, da domačinji nudijo tehnične usluge, oddajo pa pripravi avtor TV hiše, kjer sicer živi neka narodnostna manjšina, vendar ne poroča o lastni temveč o neki drugi manjšini. Tako je v mednarodnem koprodukcijem projektu sodelovalo pet televizij: tržaški sedež RAI je posnel »Onkraj Mure« o Madžarih, ki žive v Sloveniji, ljubljanska TV »Jezik srca - jezik kruha« o Retoromanih v Švici, švicarji »Nema problema« o Hrvatih na Gradiščanskem, Novi Sad »Mi smo tukaj« o Slovencih v Italiji in končno avstrijska TV »Pokrajina štiriindvajsetih narodov« o narodnostih v Vojvodini (Oddajo o zamajskih Slovencih je včeraj predvajala ljubljanska TV).

Na tržaški kroniki podrobneje poročamo in skušamo oceniti prve štiri navedene oddaje. Predvsem pa je treba poudariti, da gre za zelo obsežen, zahteven projekt, ustvarjalno in organizacijsko zapleten, katerega rezultat je izreden: pet zanimivih oddaj, ki jih bodo predvajale navedene TV hiše, poleg njih pa je že sedaj zagotovljeno predvajanje na Madžarskem, v Španiji, zanimanje pa narašča tudi drugod.

Prvič je namreč na tako obsežen, poglobljen, istčasno z resnično televizijskim izraznim jezikom, predstavljen resen, v evropskem in svetovnem prostoru vedno bolj odmeven problem, kot je zaščita in obstoj narodnostno manjšinskih skupnosti.

Ocene posameznih oddaj so seveda različne: nekateri so bolje izkoristili televizijsko govorico, drugi so uspešno hoteli probleme poglobiti, biti slikoviti, izčrpni, ponekod celo slikovito romantični. Vendar pa je skupni imenovalec resnost, strokovnost in objektivnost pristopa in v tem tudi resnični prispevek k boljšemu razumevanju celotnega vprašanja.

Padanje osebnih dohodkov

BEOGRAD — Ukrepi ekonomske politike bodo v naslednjem letu usmerjeni v zaustavljanje nadaljnjega padanja realnih osebnih dohodkov in morda njihovo povečanje, je na seji zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno zaščito rekel predsednik dr. Djordje Jakovljević. Poudaril je, da ZIS v pripravljanju dokumentov za naslednje leto pripisuje največji pomen prav problemom življenjske ravni, ki so se v zadnjih letih resno poslabšali.

To potrjujejo podatki o izvajanju politike osebnih dohodkov, pokojnin in o življenjski ravni v prvi polovici leta. Realni osebni dohodek se je znižal za 9 odstotkov.

Igre treh dežel v Celovcu

Desete jubilejne igre treh dežel v Celovcu so se včeraj začele v znaku premoči slovenskih atletov, ki so zmagali na atletskem tekmovanju ter se izkazali tudi v ostalih panogah. Reprezentanca Furlanije - Julijske krajine je na atletskem tekmovanju nastopila z zelo okrnjeno ekipo, kljub temu pa je osvojila dve prvi mesti. V reprezentanci naše dežele so tudi slovenski zastopniki. V atletiki so nastopili nekateri člani SZ Bor, v namiznem tenisu pa so se pomerile igralke ŠK Kras.

Milutinović izbral nekaj novih imen

BEOGRAD — Novi trener jugoslovanske nogometne reprezentance Milutinović je včeraj objavil seznam igralcev, ki jih je sklical za prvo srečanje z Bolgarijo v okviru kvalifikacij za nastop na svetovnem prvenstvu v Mehiki leta 1986. Po polumu v prijateljski tekmi proti Škotski je Milutinović vnesel nekaj sprememb.

NA 10. STRANI

Nesoglasja v večini o gospodarski politiki

RIM — Do predstavitve finančnega zakona za leto 1985 manjka le še nekaj dni — vlada bi morala namreč osnutek zakona odobriti do 30. septembra, polemike o gospodarski politiki pa se še zdalec niso polegale. Stranke vladne večine si niso edine skoraj v ničemur.

Razlike obstajajo predvsem v dveh osrednjih vprašanjih, pokojninskem ustroju in davčnih ukrepih. Kar zadeva pokojnine je treba povedati, da bo vlada odobrila svoj zakonski osnutek šele ko bodo stranke večine dosegle sporazum o tem vprašanju. Demokristjani tu očitajo socialističnemu ministru za delo De Michelisu, da se ni posvetoval z vsemi kategorijami in da pomeni njegov predlog žrtvovanje šibkejših kategorij na račun močnejših in številnejših: skratka, pravijo demokristjani, in včeraj je to potrdil senator D'Onofrio, ne obstajajo samo velike sindikalne organizacije in Zveza industrijscev, tudi ostale je treba vprašati za mnenje. Po drugi strani pa je tajništvo CGIL včeraj izrazilo zaskrbljenost zaradi stališč, ki po mnenju največje sindikalne organizacije, pomenijo ponovno uveljavljanje korporativističnih teženj.

V zvezi z davčno politiko so prav tako nezadovoljni demokristjani. V zadnjih dneh se je na sedežu KD

zvrstilo mnogo delegacij raznih kategorij, predvsem trgovcev, obrtnikov, svobodnih poklicev itd., ki so vsi zapovrstjo protestirali zaradi Visentinijevih predlogov. In demokristjani sedaj pravijo — zopet citiramo D'Onofrio — da je nedopustno prisiliti te kategorije, da izberejo med pavšalno odmerjenimi davki ali vodenjem knjigovodstva, kot ga imajo velike industrije. Reforme torej ne morejo voditi »kazenski« kriteriji, ampak samo kriterij davčne pravičnosti, pravijo demokristjani, kar v bistvu pomeni, da je Visentinijev predlog resnično na preprihu.

Edina za vladno večino ugodna vest prihaja iz senata, kjer se je nadaljevala razprava o odpustih za črne gradnje. Tu so se sestali predstavniki skupin z ministrom Nicolazzijem in kaže, da so nakazali možnost kompromisnih rešitev, na osnovi katerih bi se komunisti odpovedali ostrim opoziciji in bi zakon lahko torej odobrili najkasneje sredi aprila. Ta kompromis naj bi temeljil predvsem na razlikovanju med tistimi, ki se gradili na črno iz potrebe in tistimi, ki so s črnimi gradnjami spekulirali in na prepušljanju nekaterih pristojnosti deželnim upravam.

KZ bo postala deželna

Prihodnje leto bo Kmečka zveza praznovala 35. obletnico delovanja. S proslavo tega jubileja bo stanovska organizacija tržaških kmetov zado- bila širši, deželni značaj, kar bo brez dvoma povečalo njeno moč. O tem vprašanju je razpravljala zadnji glavni svet organizacije, ki je svojo pozor- nost posvetil tudi drugim vprašanjem.

NA 4. STRANI

Tudi starši srednješolcev se pridružujejo protestu

TRST — Staršem osnovne šole Fran Milčinski s Katinare, ki že nekaj dni ne pošiljajo svojih otrok v šolo zaradi nerešenega problema prostorov, so se v tej protestni akciji pridružili tudi starši dijakov katinarskega oddelka nižje srednje šole sv. Cirila in Metoda. Tako so sklenili na sinočnji skupščini. Ostro protestno noto v zvezi s položajem na katinarski šoli so včeraj izdali starši tamkajšnjih italijanskih osnovnošolcev, ki se zavzemajo za skupne akcije s slovenskimi starši za rešitev perečih problemov na tamkaj- šnjih šolah.

NA 4. STRANI

● Dolar

NADALJEVANJE S 1. STRANI

kapitalov, ki predstavlja četrtno vseh naložb. Po njegovem mnenju gospodarstvo ZDA črpa realna sredstva iz tujine, potroši več kot proizvaja, investira več kot prihrani, uvaža več kot izvažata, kar bi vsako drugo državo spravilo v visoko inflacijo in globoko gospodarsko recesijo. Dolar se pa nasprotno vzpenja k novim in novim rekordom, kar je Volcker označil za »dramatično«.

Posledice takega nenaravnega gibanja mednarodne valute so na dlan. Tuji kapitali, ki se stekajo v ZDA, obubožajo domače gospodarstvo: zmanjka denarja za naložbe v Evropi in drugod po svetu, kar povzroča tehnološko zaostajanje in večanje brezposelnosti (v državah EGS je avgusta presešla rekordno raven 11 odstotkov sposobnih za delo). Visok tečaj dolarja (večina izvedencev je mnenja, da je precejšen kar za 30 odstotkov v primerjavi z njegovo realno vrednostjo) pomeni podražitev uvoza vseh drugih držav (Italijo bodo novi rekordi stali najmanj 7.000 milijard lir, ki jih bo treba seveda pokrivati z novimi davki) in pocenitev izvoza v ZDA (toda to pomeni, da bo doma treba za isti denar delati več, Amerikanci pa plačujejo »dražje« uvoz s cenejšim domačim denarjem). Če so posledice za ostale razvite industrijske države hude, so za države v razvoju in revni svet naravnost dramatične.

Ob takih nevzdržnih razmerah si je težko predstavljati bolj rožnate perspektive. Nekoliko spodbudne so sicer zadnje vesti iz ZDA, po katerih so nekatere banke že malenkostno znižale obresti in se je tečaj dolarja na ameriških borzih sinoči občutno znižal v primerjavi z vrtočlavi kotacijami v Evropi. Pojav pripisujejo zadnjim podatkom o naraščanju inflacije v ZDA in odločni obrambi nemške državne banke, nič pa ne kaže, da namerava nastopiti Reaganova uprava, da bi prispevala k uravnotežanju tržišča. Žalostno je vsekakor, da ne znajo države EGS, druge gospodarske velesile, nastopiti za skupno obrambo dovolj odločno.

Očitno je, da Reagan ne misli odstopiti od svoje trde zunanje politike in tudi ne (vsaj do novembrskih volitev) namerava ovirati umetnega (ker temelji na tujem denarju) blagostanja Američanov, ki bi se morali odpovedati vsaj delčku »american way of life« (standardu, vsaj materialnemu, ki je šestkrat višji od evropskega in na desetine krat od azijskega in afriškega). Bodo znale druge zahodne države prisiliti ZDA, da upoštevajo tudi splošnejše interese, ali bo ostal boj za edini rešilni (za vse) »novi svetovni gospodarski red« domena plemenitih prizadevanj neuvrčenih in držav v razvoju? Ali bo treba pa vse upoštevati na malo verjetno izvolitev Mondala, ki je napovedal občutno zmanjšanje stroškov za oboroževanje in s tem glavnega vzroka »dolarske mrzlice«? Sedanji položaj je namreč nevzdržen in sami ameriški bančniki in znanstveniki svarijo pred »katastrofalnim tveganjem« za ZDA in svetovno gospodarstvo.

23 žrtev še začasen obračun bombnega atentata

Po napadu v Bejrutu ZDA okrepile varnostne mere v vseh svojih veleposlaništvih v svetu

BEJRUT — Reševalne ekipe so večeraj v glavnem libanonskem mestu prenehale iskati druge morebitne žrtve pod ruševinami ameriškega veleposlaništva. Po zadnjih podatkih je v siloviti eksploziji kombija s 150 kilogramov razstreliva pred poslopjem ameriške ambasade zgubilo življenje 23 oseb, med njimi sta tudi dva ameriška vojaka. Vse druge žrtve so libanonski državljani. Gre za nekatere uslužbenice v veleposlaništvu, predvsem pa za Libanonce, ki so se obrnili na konzulat za ameriški vizum. Ranjenih pa je bilo 71 oseb, med katerimi sta tudi ameriški ambasador in njegov angleški kolega, ki pa sta

utrpela manjše poškodbe.

Za teroristični atentat so prevzele odgovornost, kot je znano, pripadniki muslimanske organizacije »islamska sveta vojna«, ki so večeraj v tiskovnem sporočilu za tuje novinarje izjavili, »da ostanejo zvesti obvezi o nenehnem napadanju ameriških institucij in interesov v Libanonu in na Bližnjem vzhodu, dokler ne bo zadnji Amerikane zapustil Libanon«. Vse to pa je omenjena organizacija že napovedala 8. septembra po vetu ZDA na resolucijo varnostnega sveta Združenih narodov o izraelski okupacijski politiki na južnem Libanonu.

Medtem ko se vrstijo obsodbe te-

rorističnega napada, ki otežkoča mirno reševanje libanonske krize kot je na primer poudaril šef egiptovske diplomacije Megid, in pozivi k mednarodnim političnim pobudam proti terorizmu, je večeraj pripotoval v Bejrut pomočnik ameriškega državnega tajnika Richard Murphy, da bi osebo sledil preiskavi o atentatu in preveril varnostne ukrepe pred ameriško ambasado. Spremlja ga načelnik state departamenta za boj proti terorizmu Robert Oakley.

Medtem ko je ameriški časopis Washington post izkoristil teroristični napad v Bejrutu za oster napad na Reaganovo zunanjo politiko in pred-

lagal, naj ZDA umaknejo svoje veleposlaništvo iz libanonskega glavnega mesta, je state department okrepil varnostne mere pri vseh ameriških diplomatskih predstavništvih v svetu, predvsem seveda na Bližnjem vzhodu, ki so, kot je izjavil Reagan v obsodbi atentata v Bejrutu, možna tarča podobnih terorističnih napadov.

»Črni četrtek« v Libanonu so označili tudi krvavi in nasilni napadi proti civilistom na južnem Libanonu. Pripadniki kristjanske desničarske milice tako imenovane »vojske južnega Libanona«, so približno 28 kilometrov od izraelske meje, v zaselku Samor, streljali na nedolžno prebivalstvo.

V Rimu odprli zanimivo razstavo o gospodarstvu med dvema vojnama

RIM — Italijansko gospodarstvo med obema vojnama 1919 - 1939 je naslov velike razstave, ki so jo odprli sinoči v Koloseju ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti. Razstavo sta pripravili rimska občina in inštitut IPSOA, ki se že vrsto let ukvarja z zgodovino italijanskega gospodarstva in je poznan po strogi strokovnosti svojih študij.

Razstava, ki so jo odprli večeraj in bo odprta do 18. novembra je prva tovrstna razstava sploh. O obdobju med obema vojnama so namreč pred dvema letoma priredili v Milanu veliko razstavo, ki pa se je nanašala predvsem na kulturo. Sedaj je na vrsti gospodarstvo. Sicer pa je bila ta razstava v središču polemik še preden so jo sploh odprli. Polemike se pravzaprav nanaša-

jo na dve vprašanji, ki sta le posredno povezani z razstavo: prvič, izbor kraja; Kolosej je simbol Rima in na tem mestu ne prirejajo nobenih kulturnih ali drugih manifestacij. Gre za arheološki spomenik, ki je pravzaprav slabo ohranjen in ga ni mogoče uporabljati za poletne kulturne prireditve, kot sta to veronska in puljska arena. Sedaj pa nenadoma razstava o gospodarstvu, ki je seveda razburila duhove.

Drugič, na pobudo nadzornišтва za spomeniško varstvo so ob vzhodu v razstavo postavili, z železnimi cevmi, celoten izsek Koloseja, kot je ta spomenik izgledal v preteklosti. Gre za ogromno strukturo, ki ima pravzaprav eno samo pozitivno lastnost, da namreč prikaže obiskovalcu, kako je izgledal Kolosej v času rimskega ce-

sarstva in čemu so služili razni hodniki in oboke. To pa je dokaj skromen rezultat, tudi glede na visoke stroške, ki so bili potrebni za realizacijo take strukture.

Razstava sama je vsekakor zanimiva in izgleda, na prvi pogled, nadvse resno in objektivno pripravljena, veliko večino gradiva sestavljajo dokumenti in fotografije, mnogo pa je tudi eksponatov, od avtomobilov in motorjev do modelov ladij, od radijskih sprejemnikov do oblačil in izdelkov iz porcelana. Razstava, h kateri se bomo še povrnili, je torej vredna ogleda in bo vsekakor privabila številno občinstvo. To organizatorji pričakujejo, saj napovedujejo, da si bo razstavo ogledalo milijon ljudi, kar je nedvomno velika ambicija.

BOJAN BREZIGAR

Razburjenje v Franciji zaradi aretacije novinarja v Afganistanu

PARIZ — V francoski javnosti, zlasti pa še med novinarji je vzbudila precej vznemirjenja novica iz Afganistana, da je znani francoski televizijski novinar druge mreže Jacques Abouchar v afganistanskih hribih, kakih 25 kilometrov od pakistanske meje, padel v zasedo in da so ga zajele sovjetsko - afganistanske sile iz Kabula. Abouchar je skupno s tremi člani svoje televizijske ekipe in v spremstvu oddelka afganistanskih muslimanskih upornikov, vozil v koloni ponoči v smeri mesta Kandahar, kjer je nameraval posneti svojo televizijsko reportažo. Vendar jih je presenetila sovjetsko - kabulska zaseda.

Med napadom je bil Abouchar ranjen v ramo in je obležal, medtem ko so se ostali člani televizijske skupine in afganistanski gverilci razbežali in se rešili preko pakistanske meje. Snemalec je bil pa prepeljan v ilegalno bolnišnico Rdečega križa pri mestu Quetta. Gverilci so poslali za ujetim Aboucharjem izvidnike, ven-

dar brez uspeha. Ranjenega francoskega novinarja so vendar drugi pozneje videli na poti v Kabul kot jetnika.

Francosko zunanje ministrstvo je o zadevi takoj posredovalo in se z vprašanjem obrnilo na pristojne v Moskvi in Kabulu, in končno dobilo obvestilo po diplomatski poti, da z novinarjem Aboucharjem ni nič hujšega in da se dobro počuti... O celotni zadevi se bosta pa baje pogovorila zunanja ministra Claude Cheysson in Andrej Gromiko na svojem skorajšnjem srečanju v New Yorku. Torej bo ta primer hkrati en most več med Moskvo in Parizom, najbrž pa tudi — ena bodica več.

Ker je bila članica politbiroja KPF Giselle Moreau večeraj gost na Radio France Inter, so ji ob koncu razgovora o poteku zasedanja centralnega komiteja KPF, pritaknili še vprašanje o zajetem Aboucharu, pri čemer je zaradi splošnega vzdušja skoraj morala to aretacijo obsoditi in izraziti upanje, da se bo ujeti francoski novinar kmalu vrnil domov.

BOGDAN POGAČNIK

Blagovna menjava med SFRJ in Italijo se močno krepi

RIM — Blagovna menjava med Jugoslavijo in Italijo se še naprej močno krepi. V 7 mesecih letos se je jugoslovanski izvoz v Italijo povečal za 46 odstotkov, uvoz iz te države pa za 15 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lani. Pri tem je pokritost jugoslovanskega uvoza z izvozom 104 odstotka.

Te podatke, ki kažejo na občutno uravnoteženje blagovne menjave med državama, so navedli v izčrpnem pogovoru novo imenovanega veleposlanika SFRJ v Italiji Anteja Skataretika v Milanu z jugoslovanskimi gospodarstveniki, ki delajo v 40 predstavništvih jugoslovanskih organizacij, zbranih v skupnem gospodarskem predstavništvu. Zboljšuje se tudi struktura menjave.

Nemški demokristjani napadajo SPD zaradi sodelovanja z zeleno stranko

BONN — Med glavnima zahodnonemškima strankama — CDU in SPD — se je razvnela zelo ostra polemika o politični vlogi zelenih. Najnovejšo polemiko je sprožil generalni sekretar Kohlove krščanske demokratske unije (CDU) Heiner Geissler, ki je očital zelenim, da zavračajo osnovna načela pravne države in parlamentarne demokracije in da s svojimi zahtevami spodkopavajo temelje gospodarstva in socialne varnosti. Njihova zunanja politika pa naj bi zvezno republiko pripeljala pod moskovsko oblast.

Geissler je poskušal utemeljiti svoje obtožbe s tem, da je navajal izjave nekaterih »zelenih« politikov. Dejal je, da se je ta stranka razvila v ekološko-marksistično radikalno opozicijo, za katero je varstvo okolja samo sredstvo za spremembo družbenega reda. Geissler je dejal: »V stranki lubenice — zunaj zelena, znotraj rdeča — nimajo danes resnični varuhi okolja več nobenega pravega vpliva.« Zeleni se po Geisslerjevih besedah samo delajo, da se držijo načela o nenasilju, v resnici pa jim to načelo rabi, da s pritiskom in pravnimi prekrški omejujejo svobodo drugih.

Toda napad na zelene je hkrati napad na socialdemokrate, ker jim Geissler očita, da skoraj v vseh zveznih deželah in na zvezni ravni sklepajo politična zavezništva z zelenimi, kar velja zlasti za Hessen, kjer vlada socialdemokratska vlada s podporo zelenih v wiesbadenskem parlamentu, četudi zeleni niso zastopani v deželni vladi premiera Holgerja Boernerja. Socialdemokrati — nadaljuje Geissler — so se po programu, politiki, personalnem izboru in oblikah delovanja že prilagodili zelenim, katerim so prepustili glavno opozicijsko vlogo.

Geissler je za zdaj dobil glavni odgovor od zveznega sekretarja SPD Petra Glotza, da je spričo slabih rezultatov anket javnega mnenja o priljubljenosti kanclerja Kohla razumljiva Geisslerjeva živčnost. Kadar CDU ne more v kaki zadevi najti prave rešitve, začne »ideološko versko vojno«. Kar pa zadeva odnose med SPD in zelenimi, je dejal Glotz, je mogoče samo konkretno go-

voriti o sodelovanju z drugimi strankami: z določenimi osebami in o določenih temah.

Glotz je poudaril, da so možnosti za stvarno in vsebinsko sodelovanje z zelenimi majhne tam, kjer so leti pod večjim vplivom komunističnih funkcionarjev. To pa velja tudi za Kohlovo CDU in Straussovo CSU. CDU-CSU sta v svoji zgodovini poleg resničnih demokratov poslali na pomembne položaje tudi celo vrsto ljudi, ki so bili za nemške interese, ki jih prinaša politika popuščanja napetosti, in za politično kulturo ZRN nevarnejši in so še vedno nevarnejši od številnih zelenih fundamentalistov, je dejal Glotz.

Zeleni dobro vedo, zakaj jih socialdemokrati jemljejo v zaščito. SPD mora zavračati Geisslerjeve obtožbe ker sodeluje z zelenimi in noče, da bi se je prijel vzdevek, da se je premaknila preveč na levo, oziroma da sodeluje z antiparlamentarno stranko.

Toda zeleni sami si niso na jasem, ali jim Geisslerjeva gonja bolj koristi ali škodi. Ugotavljajo, da jih volivci čedalje bolj resno jemljejo — mar o tem ne pričajo zadnji volilni rezultati na »evropskih« in občinskih volitvah, a tudi na deželnih volitvah v Baden-Wuerttembergu? — četudi kancler Kohl govori, da so zeleni zgolj prehodna stranka. Z druge strani se številni zeleni bojijo, da poskuša Geissler s »fašistoidnimi metodami« ustvariti pogromsko ozračje, da bi zelene prepovedali kot protustavno politično organizacijo. Proti temu se je treba odločno bojevati in zato je poslanec zelenih v Bundestagu Fischer dejal, da Geissler zliha »rjavo gnojnico« na zelene kot kak »rajhovski propagandni minister«.

Hkrati pa je slišati celo v CDU glasove, ki govorijo, da ni izključeno bodoče sodelovanje ali vsaj dogovarjanje med Kohlovo stranko in zelenimi. Politik CDU Schaub je dejal, da se CDU ne boji stikov z zelenimi. Pripomnil je, da številni delegati zelenih prihajajo iz uglednih družin. Za zdaj še obe strani zavračata možnost koalicijskih dogovorov na krajevni in deželni ravni.

BOŽIDAR PAHOR

TRST
Ul. S. Giacomo in Monte 24
Telefon: 775770
ZIDNE TAPETE
SLIKARSTVO
OKVIRI

NOVA EDILCOLOR
Samopostrežna trgovina z barvami
TRST
Ul. S. Giacomo in Monte 18
Telefon: 794103

PRVA IN EDINA TRGOVINA
KI TI PRIHRANI ČAS IN DENAR

STENSKÉ BARVE, OLJNATE BARVE, LAKI, MAVCI,
RAZNE STENSKÉ OBROBE, LADIJSKI POD, ČOPIČI,
DROBNA ZELENINA, ZIDNE OBLOGE, PLUTA.

POOBlašČeni SERVISNI CENTER

PHILIPS **PHILIPS**

TV - TV COLOR - REGISTRATORJI - RADIO - AVTORADIO - HI-FI
MALI ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI - VIDEOREGISTRATORJI

originalni nadomestni deli

TRIESTE SERVIS
Ul. Petracco 5 (Naselje S. Sergio), TRST - Tel: 2 81 2 5 0

ZAČETEK TEČAJEV V OKTOBRU

tudi dopoldne

yoga
psihofizična uravnoteženost
harmonija telesa in duha

SOLSKI ZAVOD

enenkel
Ul. Battisti 22 - Tel. 761989

V Čedadu zasedal TO SKGZ

ČEDAD — Pred kratkim se je v Čedadu sestal teritorialni odbor SKGZ za videmsko pokrajino. Na seji so razpravljali o problemih šolstva v Benečiji, o splošni politični situaciji, pa o kratkoročnih programih. Razprava o šolskih problemih je seveda stalno prisotna, kot je tudi pomembno posvetiti pozornost političnim problemom, ki jih v Benečiji ni malo. Teritorialni odbor je v tem smislu sklenil, da bo izvedel vrsto srečanj s političnimi predstavniki raznih strank.

Ocenil pa je tudi položaj v posameznih beneških občinah. Tako so vsi člani odbora trdili, da so bile kljub določenim problemom izkušnje lokalnih list pozitivne in prinesle marsikaj novega, predvsem tam, kjer liste upravlja občine. Glede kratkoročnih programov je teritorialni odbor spregovoril še o krepitvi obmejnega sodelovanja in o delovanju na kulturnem, gospodarskem in športnem področju. Beseđa je tekla tudi o tisku. Sklenili so, da bodo posvetili posebno pozornost zborovski dejavnosti, Beneškemu gledališču in drugim kulturnim ustanovam.

Na Reki preiskava proti kriminalcema

REKA — V sodelovanju z nekaterimi evropskimi policijami je okrožni preiskovalni sodnik na Reki zaključil preiskavo v zvezi z dvema mednarodnima kriminalcema. Gre za 32-letnega Jugoslavana Edvarda Senteja iz Zagreba, ki pa zadnje čase stanuje v New Yorku, in 40-letnega Avstrijca Wolfanga Harmusa iz Gradca. Preteklega 19. junija je Sente skupno s pajdašem Harmusom v hotelu »Holiday« v Hannoveru okradel nekega nemškega komisarja Criminal-pola za 700 tisoč mark, ki bi jih rabil za nakup petih kilogramov kokaina od dvojice kriminalcev. Mesec dni kasneje so Senteja aretirali v hotelu Ambasador v Opatiji. V njegovi sobi so našli 130 tisoč mark, ki jih je ukradel v Hannoveru. Harmusa so aretirali pred nekaj dnevi v Gradcu. Zanimivo je, da se je Sente predstavljajal z izmišljenim imenom Edoardo Santini in pravil, da je rojen 1952. leta v Trstu.

E. OPASSI

Odpovedali mehanizmi za varstvo narave

GRADEŽ — Italijanski kemiki so na svojem 15. kongresu v Gradežu javnosti naslovili dramatičen poziv, v katerem poudarjajo, da s pičlim 3,9 odstotka celotnega stroška za zdravstvo ni mogoče zagotoviti preventivnih ukrepov za zaščito pitne vode, zdravih jstvin in varstva narave. Položaj na tem področju je danes takšen, da pokrajinski uradi za higieno in profilakso ne morejo več zagotoviti človekovega zdravja in varstva narave.

Kemiki zahtevajo posebne prednosti za prvo-stopenjsko zaščito, ki jo je potrebno zagotoviti s preosnovno zdravstvene reforme, do katere ni še prišlo.

VIDEM — Na deželni skupščini zlatarjev iz vse Furlanije - Julijske krajine so obravnavali več argumentov, predvsem pa so govorili o moralizaciji te kategorije specializiranih de'avecev. Zahtevali so večjo profesionalnost in boljše odnose med trgovcem in klientom.

Spomin na prenos ranjencev v NOB

V dneh od 13. do 20. avgusta 1944 so enote 31. divizije v sodelovanju s 30. divizijo prenesle na 153 km dolgi poti od Cerkna do Kozaršč na Notranjskem 96 ranjencev, ki so bili evakuirani v bolnišnice v južni Italiji. Dne 21. avgusta 1944 je del 31. divizije prenesla ranjence preko Prezida in Čabra v Kočevski Rog. Pri prenosu in zavarovanju je sodelovalo 3500 borcev.

Odbor skupnosti borcev 31. divizije je sklenilo ob 40. obletnici tega humanega dejanja postaviti obeležje v spomin na prenos ranjencev.

Pohod se je začel že včeraj, nadaljeval pa se bo danes. V večernih urah bo ob 20. uri v osnovni šoli na Otlici miting, ki ga organizirajo tamkajšnja mladina in pripadniki JLA iz Ajdovščine.

Jutri se pohod zaključi na Mačkovcu, ko bo ob 10.30 sklepna slovesnost. V tem okviru se bo ob 15. uri pričel v Postojni simpozij zdravnikov na temo: »Partizanska saniteta in evakuacija ranjencev v Sloveniji v času NOB«.

Nova ribarnica v Izoli

IZOLA — Skoraj neverjetno je, da je Izola šele pred nedavnim dobila svojo prvo zasebno ribarnico: v Koprski ulici jo je odprl Marino Pugliese, »Bonassa« za Izolane. Po štiri leta trajajoči papirnati vojni je tako le uspel uresničiti tisto, kar je napovedoval že dolgo časa. Pomembno pa je, da so izolske gospodinje le dobile novo prodajalno, ki dopolnjuje ponudbo Ribine.

Bonassa pa je prislunil eno od pomembnih želja tistih, ki bi radi morske dobrote, tačas gotovo najcenejšo beljakovinsko hrano (vsaj za plavo ribo to lahko trdimo), pogostejše videli na svojih krožnikih: zahtevam kupcev je prilagodil delovni čas; tako je ribarnica odprta tudi popoldne (od 14. do 17. ure), vanjo pa se kupci lahko odpravijo tudi v soboto in nedeljo dopoldne. Izbor je podoben tistemu ostalih ribarnic, ribe pa prihajajo na prodajni pult takorekoč naravnost iz mrež dveh preostalih bratov te stare izolske ribiške družine.

MIRAN KLJUN

Bonifikacija kanala Anfora v Ogleju

OGLEJ — Že v rimskih časih so v Ogleju zgradili širok vodni kanal, dolg šest kilometrov, ki povezuje to fur-lansko mesto z morjem. Kanal Anfora je trenutno zapuščen, deželni odbornik za kulturo Barnaba pa je predlagal, da bi Anforo bonificirali, saj bi ga lahko na ta način izkoristili v arheološke in turistične namene. O tem predlogu bodo razpravljali 26. septembra, dela za bonifikacijo kanala pa naj bi trajala tri leta.

Primorska srečanja

KOPER — Nova številka Primorskih srečanj prinaša vrsto zanimivih prispevkov, zlasti kar zadeva družboslovje. V uvodnem prispevku Miro Kocjan podrobno utemeljuje nelogičnost pobude nekega delegata v zveznem zboru skupščine Jugoslavije, da bi ustavno sodišče Jugoslavije presodilo ustavnost in zakonitost maloobmejnega osebnega in blagovnega prometa med Jugoslavijo in Italijo in v zvezi s tem nekakšne privilegije obmejne prebivalstva.

Revija nadalje objavlja izvlečke iz zelo zanimive razprave ob zaključku Koprskih srečanj: »Podružbljanje jezika in italijanske kulture v kontekstu pluralizma področja«. Iz uvodnega dela naj omenimo še razpravo Davida Malniča o transportni problematiki skozi izvajanje določil osimskega sporazuma, intervju z glasbenim strokovnjakom in kritikom Ivanom Siličem in zapis Alda Rupla o družbeno-političnih spisih Andreja Budala.

Vrsto zanimivih zgodovinskih, kulturnih in drugih člankov in razprav so v reviji prispevali Slavko Gaberc, Rajko Pavlovec, Gabrijel Devetak, Vid Vremec, Joško Humar, Jože Hočevar, Ciril Zupanc, Branko Marušič, Alessandro Damiani, Denis Ponož in Franc Rejec. V leposlovnem delu se predstavljajo avtorji Franc Černigoj, Veno Dolenc, David Terčon, Andrej Lutman, Igor Pustovrh, Franjo Francič in Saša Škof. Zanimive so tudi likovne priloge, ki posegajo v ohranjanje istrske ljudske kulture (bačuke in kažuni Erminija in Davorina Majkusa).

L. O.

Pred omejevanjem kompenzacijskih poslov in maloobmejnega prometa?

LJUBLJANA — Pred nekaj dnevi je v Jugoslaviji končala obisk posebna delegacija mednarodnega denarnega sklada (IMF). Naloga takšne delegacije je, da pregleda, kako Jugoslavija izpolnjuje obljube, ki jih je dala v t.i. pismu o namerah. V tem pismu je zvezna vlada na začetku leta sporočila mednarodnemu denarnemu skladu, kakšno ekonomsko politiko bo vodila v letošnjem letu. Očitno so bili inšpektorji tega denarnega sklada, ki so pol meseca pregledovali jugoslovanske gospodarske račune, zadovoljni z ukrepi gospodarske politike, kajti takoj za tem je mednarodni denarni sklad sporočil, da je Jugoslaviji odobril 100 milijonov dolarjev posojila (premostitveno ali stand-by posojilo). Tako je Jugoslavija dobila drugo letošnjo tranšo finančne pomoči od tega sklada (skupaj naj bi dobila 370 milijonov dolarjev). Zdi pa se, da obisk tujih finančnih strokovnjakov le ni bil zgolj rutinski, inšpekcijski obisk. Zvedelo se je namreč, da bodo že decembra lahko stekli vnovični razgovori med jugoslovansko vlado in mednarodnim denarnim skladom o novi finančni pomoči jugoslovanskemu gospodarstvu. Tokrat naj bi se pogovarjali o nekoliko dolgoročnejši finančni pomoči.

Zdi se, da so v Jugoslaviji nadvsem zadovoljni z zdajšnjimi odnosi z mednarodnim denarnim skladom. Vzrok za zadovoljstvo seveda tiči zlasti v nekoliko ugodnejših gospodarskih rezultatih. O njih smo pisali že v prejšnjem gospodarskem pismu, lahko pa ponovimo, da izvoz na konvertibilne trge sorazmerno ugodno narašča, da so se dvignile devizne rezerve na nekaj sto milijonov dolarjev, da lahko v letošnjem letu pričakujemo presežek v devizni bilanci s tujino in da redno odplačujemo dolgeve. Ti rezultati so seveda tudi posledica nekaterih ukrepov gospodarske politike (padanje tečaja vrednosti dinarja, približevanje realnim obrestnim meram in spremenjeni censi politiki). Prav s temi ukrepi pa je najbrž zadovoljen tudi mednarodni denarni sklad, saj je Jugoslavija počasi le začela uresničevati zahteve, ki jih je dajal ta sklad kot pogoj za odobritev premostitvenih posojil. Zato je pred nekaj dnevi bivši predsednik predsedstva SFRJ Milka Špiljak na ljudskem zborovanju lahko jasno ugotovil, da se je okrepil naš ugled v svetu in da v tujini prevladuje mnenje, da je Jugoslavija med prvimi v svetu začela odpravljati težave, ki jih imajo tiste države, ki imajo tudi sorazmerno velike dolgeve v tujini. Poudaril je, da se lahko zdaj z mednarodnim denarnim skladom pogovar-

jamo o dolgoročnih finančnih sporazumih. Kakšni naj bi bili ti sporazumi, pa v jugoslovanski javnosti še ni značnega nič natančnega, pač pa so natančnejše tudi informacije, ki se sklicujejo na zanesljive vire okoli mednarodnega denarnega sklada.

Po teh virih naj bi se torej decembra spet sestali jugoslovanski finančniki s finančniki iz mednarodnega sklada in se dogovorili o tri-letni finančni pomoči Jugoslaviji. Na tem sestanku naj bi se dokončno dogovorili o pogojih za najetj 2 milijard dolarjev posojil. Ker bo to posojilo takoj porabljeno za poravnavo tujih dolgov (stand-by) lahko rečemo, da bo tekel pogovor o reprogramiranju dolgov. Tujina trdi, da bo morala Jugoslavija v naslednjih treh letih (1985, 1986, 1987) odplačati od 5,6 do 6 milijard dolarjev zapadlih dolgov na leto, od česar predstavlja glavnica od 2,7 do 2,9 milijarde dolarjev, ostalo pa bodo obrest. Hkrati pa je slišati tudi, da mednarodni denarni sklad pristaja na dolgoročnejšo posojilno pogodbo, ker pravi, da so v jugoslovanskem gospodarstvu že nastopili pogoji za takšno dolžniško akcijo, ki bi temeljila na večletni osnovi.

Seveda pa bo položaj mednarodnega denarnega sklada na teh razgovorih še vedno nekako privilegiran. Jugoslavija namreč v prihodnjih letih še kako potrebuje tujo finančno pomoč. Jugoslovansko gospodarstvo še ni tako močno oziroma toliko izvozno usmerjeno, da bi lahko samo lahko odplačevalo tuja posojila. Zato bo morala gospodarska politika z vsemi razpoložljivimi ukrepi še povečevati izvoz, pa čeprav izvoz vedno ne bo ekonomsko upravičen. Šele, ko se bo dolg, ki ga ima Jugoslavija v tujini, zmanjšal od zdajšnjih 21 milijard dolarjev na 15 milijard dolarjev, bo gospodarstvo lahko nekoliko lažje zadihalo, saj bo treba takrat za poravnavo tujih dolgov odriniti od 20 do 25 odst. tekočega deviznega priliva. Zato ne sme presenečati, če jugoslovanska gospodarska politika napoveduje nekatere nove zunanjetrgovinske ukrepe. Veliko razmišljajo, da bi precej omejili (ali celo popolnoma prepo-vedali) kompenzacijske posle s tujino in pa tudi, da bi zmanjšali maloobmejno menjavo.

Zlasti kompenzacijski posli (prodaja blaga za nakup blaga) so se izredno razrasli. Do takšnega razraščanja kompenzacijskih poslov prihaja v celotnem svetovnem gospodarstvu. Vzrok zanj je pomanjkanje denarja (ali pa je predrag) na svetovnih trgih. Popolnoma enak vzrok pa povzroča razraščanje teh poslov

v jugoslovanskem gospodarstvu. Ker sama podjetja nimajo deviz za nakupe surovin in predelovalnega materiala, torej tistega, kar podjetja nujno rabijo za nemoteno proizvodnjo, in ker jih na jugoslovanskem deviznem trgu tudi ne morejo kupiti (zaradi pomanjkanja deviz ta trg ne deluje), si pomagajo na ta način. Izvoz se sicer zaradi tega povečuje, enakomerno s povečanjem izvoza pa se ne povečuje devizni priliv v državo. Država od takšnega izvoza nima nič več deviz, izvozniku pa ostane celotna devizna vrednost, seveda izražena v blagu. Drugim izvoznikom, ki izvažajo blago za devize, država pobere za svoje potrebe (za odplačila dolgov in za nekatere najnujnejše nakupe v tujini) več kot polovico deviznega zaslužka. Ti izvozniki se zavzemajo za zmanjševanje kompenzacijskih poslov. Prav tako se za zmanjševanje zavzemajo tisti, ki pričakujejo, da bodo kakšno devizo lahko kupili na deviznem trgu, kajti, če se bo priliv deviz zaradi zmanjšanih kompenzacijskih poslov povečal, bo tudi na deviznem trgu več deviz. Proti zmanjševanju kompenzacijskih poslov pa so tisti, ki so na ta način lahko proizvodnjo v tovarnah ohranili ali jo celo povečali, hkrati pa trdijo, da tudi kupci zahtevajo takšno obliko trgovanja; in če jo bomo ukinili, bomo zgubili tudi kupce.

Nekoliko spremenjene, pa v bistvu vendarle zelo podobne so tudi razmere v maloobmejnem prometu. Država od te oblike prodaje ne dobiva v svojo devizno blagajno nič deviz, podjetja pa vendarle na tak način rešujejo svojo kožo. Ker nekateri nimajo pravice do te oblike menjave, glasno zahtevajo zmanjševanje maloobmejne menjave, zelo glasni pa so tudi tisti, ki trdijo, da bi to naredilo veliko škodo. Razlika med maloobmejno menjavo in kompenzacijskimi posli pa vendarle je: prvo dopušča in določa mednarodna pogodba, druga oblika trgovanja pa je nastala zaradi gospodarskih tokov sama od sebe.

Nemogoče je napovedati, kaj bo gospodarska politika, ki napoveduje omejitve, storila. Karkoli že bo storila, odpori bodo veliki na tej ali na drugi strani. Zato se zdi, da se bo morala zateči k nekakšni salomonski rešitvi. Omenjajo, da bi takšna rešitev lahko bila naslednja: jugoslovanska skupščina naj vsako leto posebej določi, kolikšen je lahko obseg kompenzacijskih poslov in kolikšna je lahko maloobmejna menjava.

JOŽE PETROVIČ

HOTEL - RESTAVRACIJA

KRAS

Pri Božotu

REPENTABOR 1 - Tel. 227-113

GOSTILNA

"Al Cacciafore" pri RUDIJU

specialiteta: cmoki in srnjakov golaž in domači jabolčni zavitek

Vižovlje 1 - Telefon: 299258

DRUŠTVENA GOSTILNA OPČINE

Najemnik DEBENJAK NADA

Odlična izbrana kuhinja - Grill - Domača kuhinja

OPČINE - Proseška ulica 39

Gostilna

MILIČ

Brišički

Tel. 040/227330

Domača kuhinja s prenočiščem

GOSTILNA

Sardoč

Prečnik 1/B

Telefon: 200871

»Prix Italia« v prostorih Pomorske postaje

»Manjšinski večer« v treh zapisih

Manjšine - bogastvo Evrope: pod tem naslovom so šli v četrtek zvečer na »Prix Italia« med gledalce trije dokumentarci, ki opisujejo življenje različnih narodnostnih skupnosti.

O samih vzgibih tega cikla oddaj, ki naj bi bile na sporedu tudi po vsedravnih tretji TV mreži, o sodelovanju med petimi radiotelevizijskimi hišami, o poročanju te širokopotezne akcije itd. smo že obširno pisali, tako da na tem mestu ne gre pogrevati bolečih in manj bolečih zadev in dogodkov okrog četrtkovskega izbora.

»Dan deželnega sedeža RAI« se je začel s prikazom življenja Madžarov v Sloveniji, sledil je dokumentarec »Nema problema« o gradiščanskih Hrvatih v Avstriji, da bi se stvar sklenila z »Jezikom srca, jezikom kruha« o Ladinah v Švici.

Za širšo in neuko publiko so bili 30-minutni »dokumenti« brez dvoma informativni in so seznanjali z atmosfero, ki je nemara večini neznan. Tako je RAI iz FJK v režiji Piera Panizona predstavila lepe prekmurske širine, med katerimi z roko v roki živijo Slovenci in Madžari, katerih dvojezičnost seveda ne moti, prav nasprotno — to je obogatitev ljudi in prostora. Šlo je za idi-

lično podobo kraja, v katerega se zarezuje revščina, ki pa ne more odvrniti od plemenitega sožitja dveh različnih etnij.

Vsekakor je problematika gradiščanskih Hrvatov (dokumentarec v realizaciji avstrijske in švicarske TV) veliko bolj zapletena in koščljiva, kot se je dalo razbrati iz filmskega zapisa. Tu so domačini veliko bolj zapostavljeni, dvojezičnost je več ali manj samo na papirju, a kaj, ko le-ti govorijo neki dialekt, v katerem je »kar 90 odst. nehrvaških besed«, kot zatrjuje predstavnik medžupanske zveze. Nemarni gradiščanski Hrvatje: bolj se brigajo za svoj žep in dobiček kot za narodne korenine. To je do določene mere seveda res, a mi, ki smo imeli neposredne stike s Hrvati v Avstriji lahko samo pripomnimo, da se zavest pripadnosti vendarle zbujata, da se začenja uveljavljati tudi književno delo...

RTV Ljubljana je v prispevku Borisa Berganta obravnavala Ladince v Švici, v vrstah katerih vlada nekak pesimizem o bodoči usodi naroda. Veliko očitkov so starejši vrgli na mlade, češ da opuščajo vredno kulturno in jezikovno izročilo, ki pa je zelo bogato kot je tudi ustvarjal-

nost Ladincev vsega spoštovanja in omembe vredna.

Skratka, gledali smo tri oddaje, ki so se problematike lotile z različnih pristopov. Panizonova in Malusajeva je bila tekoča pripoved, ki je skušala zagotavljati tudi estetsko plat kamere, avstrijska in švicarska je izpostavljala problematiko gradiščanskih Hrvatov z nekonfliktnega stališča, medtem ko se je Bergantova opredelila največ za intervju in skušala prikazati tudi vsa nesoglasja prostora.

Kar zadeva ostali spored »Prix Italia«, govorimo o tekmovalnem krogu, se ta nagiba k svojemu koncu, naslednji teden bo na vrsti »finale«. Včeraj smo gledali jugoslovanski TV film »Hasanaginica«, ki ga je v režiji Aleksandra Jevdjevića posnela sarajevska televizija. Gre za znano balado o ženi Hasana Age, ki se kaže kot psihološka drama, ovita v temne barve s tipičnim melosom.

Danes bo na prireditvi v kongresnem centru nekakšen »ljubljski dan«. Ob 14.55 bo na sporedu Jančarjeva radijska igra »Izpoved hudodelca«, ob 15. uri pa TV dokumentarec RTV Ljubljana »Beg«, ki sta ga realizirala Helena Koder in Zaro Lužnik.

Včeraj v Ljubljani

Predstavitev projekta o narodnih skupnostih

Rezultati mednarodnega televizijskega koproducijskega projekta, ki nosi vabljiv naslov »Manjšine - bogastvo Evrope«, prihajajo pred širšo publiko. Včeraj dopoldne je bila namreč v Ljubljani javna predstavitev projekta kot takega z ogledom treh iz niza petih oddaj. Ljubljanska televizija, ki je pomembno in zanimivo zamisel uresničila v sodelovanju z italijansko RAI, z avstrijsko ORF, s švicarsko RTSI in s televizijo Novi Sad, je za priložnost izbrala dokumentarce o življenju Madžarov v Prekmurju, Slovencev v Italiji in Ladincev v Švici.

»Gre za enega največjih in najvirnejših projektov mednarodnega sodelovanja TV Ljubljana, katerega namen je spodbuditi širše mednarodno zanimanje za problematiko narodnostnih manjšin, za spodbujanje reševanja njihovih odprtih vprašanj in za pospeševanje pretoka informacij o tem«. Tako na ljubljanski televiziji ocenjujejo pomen in namen konkretnega sodelovanja med petimi televizijskimi hišami, kar so tudi še enkrat poudarili pred in po predvajanju izbranih del. Dokumentarce, bodo v kratkem predvajali po vseh petih televizijskih mrežah. Verjetno bo v

tem najhitrejša ljubljanska televizija, ki bo prvo oddajo predvajala že 5. oktobra in sicer dokumentarni film »Onkraj Mure«, ki ga je pripravil tukajšnji sedež RAI.

»Onkraj Mure«, oddaja o življenju Madžarov v Prekmurju, je tudi bila prva na vrsti na projekciji v Ljubljani. Nedvomno gre za zelo lepo izdelano oddajo, v kateri sta avtorja Piero Panizon in Fabio Malusa upoštevala zakonitosti televizijskega podajanja.

Kot drugo so na sedežu ljubljanske televizije predvajali »sporno« oddajo o Slovincih v Italiji; te oddaje namreč niso uvrstili v program mednarodnega tekmovanja »Prix Italia«. Dokumentarec, ki ga je pripravila televizija Novi Sad, skuša podati izčrpano informacijo o Slovincih v videmski, goriški in tržaški pokrajini, vendar pa avtorji razvijajo naenkrat preveč argumentov.

Zelo izčrpano in poglobljeno informacijo o Retoromanih v Švici pa nudi oddaja »Jezik srca - jezik kruha«, ki ga je prispevala ljubljanska televizija, oblikoval pa jo je Boris Bergant. (bip)

S predavanjem o ekoloških vprašanjih zaključen seminar za slovenske šolnike

Z včerajšnjim predavanjem prof. Ivana Gamsa se je zaključil seminar za šolnike, ki ga vsako leto prireja šolsko skrbništvo v sodelovanju z Republiškimi komitejem za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo SR Slovenije. Profesor Gams je v predavanju »Pokrajinska ekološka sestava« razvil misli o pomenu, ki ga ima naravno okolje za razvoj človeka v današnji družbi. Predavatelj je med drugim obrazložil mnenje nekaterih ameriških znanstvenikov, da so se civilizacije najbolj razvijale v točno določenih predelih, kjer so klimatske razmere to dovoljevale, predelih, kjer temperature spremenbe nihajo med 2° C in 18° C. V teh predelih, kjer del leta narava zamre zaradi zime, nastanejo potem najboljše klimatske razmere za gojenje raznih žitaric, ki dajejo največje količine beljakovin. Prehrana je namreč bistvena sestavina za razvoj človeštva.

pismo uredništvu

»Problemček« trebenske osnovne šole

V teh dneh se precej govori o raznih problemih, ki ovirajo nemoten potek pouka na nekaterih naših šolah. V osnovni šoli Pinko Tomažič v Trebčah je pouk sicer stekel brez težav in nevšečnosti, vendar si ne morem kaj, da ne bi preko našega dnevnika opozoril pristojne upravitelje na »problemček«, ki tare to slovensko osnovno šolo.

Pred meseci so fašistični netopirji pomazali pročelje šole s svojimi značilnimi simboli in frazami. Očrtno okno in del fasade ob njem sta bila počističena oz. prepletkana (po zaslugi hišnika, kar sicer ni njegova dolžnost). Kamnito ploščo z napisom »Državna osnovna šola s slovenskim učnim jezikom Pinko Tomažič«, ki stoji nekoliko višje, pa še vedno pokriva plast črne spray barve. Prepričan sem bil, da bo pristojna uprava vsaj do začetka šolskega leta poskrbela, da bo kamnita plošča ponovno dobila svoj pravi videz, a sem se uštel.

To upanje pa se mi je sedaj ponovno povrnilo. Pristojna uprava je namreč v zadnjih dneh postala gibčnejša, prožnejša in zelo hitro ukrepa v primeru mazaških akcij. Nova tabla z italijanskim imenom naše vasi, na katero so neznanzi pred kratkim napisali slovensko ime, je bila namreč že naslednji dan čista. Mogoče bo zdaj, ko so pristojni upravitelji ustanovili superhitro službo za ukrepanje v primeru mazaških akcij, rešen tudi »problemček« trebenske osnovne šole.

DAVID MALALAN

Z zadnje seje glavnega sveta

S praznovanjem 35. obletnice bo KZ postala organizacija deželnega značaja

Prva točka razprave na zadnji seji glavnega sveta Kmečke zveze je bila posvečena sklepu zadnjega občnega zbora, po katerem naj bi KZ zadobila deželni značaj; predlog je bil iznešen tudi s strani slovenskih kmetov iz drugih pokrajin, predvsem goriške, in naletel na pozitiven sprejem. Po izčrpi razpravi je glavni svet KZ sklenil, da je treba ta predlog vsekakor uresničiti, saj bo to med drugim pomenilo, da bo organizacija in z njo vsi kmetje, predvsem na Tržaškem, postali močnejši. Zato je pooblastil izvršni odbor, da sprejme vse potrebne ukrepe, da bi na prihodnjem občnem zboru KZ, ki bo sovpadal s 35. obletnico organizacije, bila ustanovljena deželna KZ.

Druga točka obširnega dnevnega reda glavnega sveta KZ, ki je v četrtek zasedal v polnoštevilni udeležbi, je bila namenjena vprašanju cene mleka pri hlevu. Potem ko je predsednik Guštin orisal trenutni položaj v zvezi s problemom in prisotne seznanil kako je zaradi nespoštovanja predpisov s strani nekaterih ustanov, kot na pr. dežele, cena mleka pri hlevu praktično ostala nespremenjena od leta 1983, je glavni svet KZ obsodil tako zadržanje odgovornih; upoštevati je treba, da je živinoreja v veliki krizi zaradi konkurence v EGS, zaradi česar bi morale oblasti še posebej podpirati kmetijski sektor; samo na tak način, je bilo poudarjeno, bo moč ohraniti delovna mesta; brez ustreznega posluha odgovornih in v sedanjih pogojih je ta sektor brez perspektiv. Vsekakor pa je treba tudi javnost opozoriti, je bilo rečeno, na nastali položaj. Cena mleka je še iz lanskega leta, inflacija je medtem poskočila, poleg tega pa ne gre pozabiti, da so proizvodni stroški na tem področju za 30 od sto višji kot drugod.

Velika pozornost je bila nadalje posvečena vprašanju upravljanja jurskega premoženja v tržaški občini in kmečkega turizma (o katerih bomo še spregovorili), sicer pa je glavni svet KZ z velikim zadovoljstvom zelo laskavo ocenil letošnje Kmetijske dneve. V tej oceni je bilo poudarjeno, da je iniciativa prerastla v veliko kmetijsko manifestacijo, ki ima danes širši politični pomen za uveljavljanje kmetijstva na Tržaškem. Glavni svet je izrazil toplo zahvalo KGS, občinam, posebno dolinski, ki je dojela potrebo po taki manifestaciji in vsem tistim, ki so pomagali pri organizaciji. Obenem je glavni svet ocenil, da je uspeh take manifestacije v posebno zadoščenje Kmečki zvezi, ki se stalno prizadeva za uveljavljanje kmetijstva in kmeta v tukajšnji stvarnosti, poleg tega pa opazja, da se nekatere stvari premikajo in upa, da bodo tudi druge oblasti, kot deželna uprava, ubrale drugačno pot v teri sektorju.

Najodločneje je glavni svet KZ obsodil zadržanje tržaške občine, ki je s tem, da je postavila samo italijanske table, grobo kršila pravice slovenske narodnostne skupnosti in vsega tistega prebivalstva, ki živi v s takim ukrepom prizadetih vaseh. KZ zahteva, da občinska uprava prekliče svoj sklep in postavi dvojezične table v spoštovanju pravic skupnosti in posameznikov in za mirno sožitje med tukaj živčima narodnostnima skupnostima.

Pozitivno je glavni svet KZ ocenil tudi Praznik solate na Kolonkovcu in podčrtal važnost, da se na tem predmetnem predelu, ki so ga močno prizadele razlastitve, prireajo podobne pobude.

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Med prvo svetovno vojno so vse prebivalstvo Sosljana izselili, vas pa je bila uničena

Sesljan

(Drugi del)

Sesljan ni bil nikdar kulturno središče vaše skupnosti, ker je ljudi povezoval le poslovni vidik. Zato tu ni narodopisnih posebnosti, niti ni cerkve, okrog katere bi se ljudje zbirali, ali prosvetne dvorane. V začetku tega stoletja so otroci hodili v osnovno šolo v Mavhinje ali v Nabrežino. Prve razrede so na prošnjo samih krajanov odprli v Sesljanu jeseni 1907, pouk pa se je začel naslednjo jesen v hiši Josipa Legiša po domače »Pekoviha«, zraven domače pekarnice. Prvi učitelj je bil Josip Šinigoj (1880-1933) iz Mirna pri Gorici. Poučeval je do leta 1915, ko je obiskovalo šolo okoli 30 učencev. Šola je bila tu vse do prve svetovne vojne. Med vojno je bila ukinjena, ker je v bližini tekla fronta. Leta 1916 so vse prebivalstvo izselili in vas je bila uničena. Med vojnima je šola delovala le dve leti, in sicer v letih 1921/22 in 1922/23 do Gentilejeve šolske reforme. Nekaj mesecev po propadu Italije 8. septembra 1943 in ob zasedbi nemških vojaških sil so slo-

venski starši uspeli odpreti slovensko osnovno šolo. Šolskega poslopja sicer ni bilo, pač pa so dobili primerne prostore v Vižovljah pri »Blazinovih«. Pouk se je začel 17. aprila 1944 in je bil vse do požiga vasi, 16. avgusta istega leta. Učila je poklicna

učiteljica Jožica Gabrovec. Reden pouk se je začel 1. decembra 1945. Od leta 1975 obstaja skupna šola s sedežem v Devinu, kjer sta 4. in 5. razred, v Sesljanu pa so prvi trije razredi.

Leta 1979 so jo poimenovali po Dr.

Karlu Štreklju slavistu, jezikoslovcu in narodopiscu, doma iz Gorjanskega.

Za časa fašizma ni bilo tu izrazite odporne dejavnosti in med partijske borce so se vključili le redki domačini. Vseeno pa so v partizanih padli štirje domačini, eden pa je umrl v koncentracijskem taborišču. V vasi ni, razen na šolskem poslopju, nobenega spomenika ali plošče.

Sesljan ima le podružnično cerkev Sv. Jožefa ob poti k morju. Dograjena je bila leta 1773 kot kapela devinskih graščakov, kjer so nekatere tudi pokopavali. Ker je bila vas med prvo vojno razdejana, so cerkev v 30. letih obnovili v povsem drugi obliki. Posvetil jo je goriški nadškof F. B. Sedej. V njej ni značilnih kipov ali slik. Nedaleč od cerkve sta dve cestni znamenji v obliki majhnega obeliska iz kraškega kamna. Postavili so ju avstrijski vojaki med prvo vojno in v njiju vgradili izstrelke.

Prosvetnokulturna dejavnost je bila že od nekdaj zelo skromna. Leta 1909 je bilo ustanovljeno Kmečko izobraževalno društvo Morje, ki pa ni nikoli prav zaživelo. Iz Sesljana so odhajali na razne prireditve v Vi-

žovlje ali kasneje v Nabrežino le posamezniki.

V naselju ni izvirnih priimkov. Vsi najbolj znani priimki, na primer Colja, Legiša, Terčon, Kralj, so priimki priseljencev. Tu danes bivata znani gostinec Vilko Metlikovec, lastnik hotela v Devinu, in politik Albin Škrk bivši poslanec Komunistične partije Italije v rimskem parlamentu ter večletni župan Občine Devin - Nabrežina. Oba sta priseljence. Vsa po vojna leta je živel v Sesljanu znani tržaški kipar Marcello Mascherini, ki je tu imel atelje in razstavljal svoja dela.

Sesljan je bil znan že v času Rimljanov, vendar o kakšnem naselju ni bilo govora. Ob morju je stalo nekaj hiš, nekaj jih je bilo tudi med sedanjim begunskim naseljem in železniško progo. Sele v zadnjih letih najdene izkopanine kažejo, da so v njih bivali kovači in kamnoseki, ki so delali v bližnjih nabrežinskih kamnolomih (Cava romana). Tako so našli ostanke večrotne stavbe s suhim zidovi pri piezometričnem stolpu na Rebrih in v njej drobne predmete, ki datirajo v čas na prehodu 2. v 1. stoletje pred našim štetjem.

Cerkev sv. Jožefa v Sesljanu

Danes prosto čez mejo pri Botaču

Dolina Glinščice vabi v svoje naročje

Danes dopoldne ob 9. uri se bo dvigala zapornica na mejnem prehodu pri Botaču, na stičišču doline Glinščice in Beke. Gre za zamisel dolinske in sežanske občine, ki sta se pred nekaj leti dogovorili, da bosta nekajkrat letno omogočili neformalni prehod državne meje. Vsem, ki se bodo udeležili te enodnevnne izletniške izmenjave, priporočamo, da vzamejo s seboj veljaven osebni dokument, obenem pa čim manj prtljage — in pozor: zapornica bo zopet padla ob 18. uri.

Dolina Glinščice bo danes spet zaživela, čeprav v mrki sivini poslavljajočega se poletja. Zaraščena in vselej malce skrivnostna soteska z rečico, ujeta med skalnate in travnate vesine, že od nekdaj mika Tržačane, nedeljske izletnike in plezalce — začetnike, ljubitelje narave in čisto navadne vandale: spomnimo se le primera cerkvice na Pečah. Dolinska občinska uprava pa je sklenila brezpravju te naravne znamenitosti napraviti konec. Pravzaprav si občinska uprava prizadeva zaščititi narodnost celovitost občine pred neenim pritokom tujerodnih priseljencev, ki tiščijo iz preobljudenega mesta v Breg. Prav tako si prizadeva ovrednotiti preostale kmetijske površine ki jih divje velegradnje — naftni zbiralniki, nova hitra cesta — malčijo v nekakšen brezoblični poljedelsko - industrijski zmazek, kjer

preživijo le najmočnejši. Le nekaj streljajev za zadnjimi pašni, njivami in oljčnimi nasadi pa teče državna meja, ki se ne ozira na geomorfološke značilnosti dolinske občine: vse-spolna gospodarska zaščita tega območja je torej tudi stvar obmejne jugoslovanskega upravnega telesa, t.j. sežanske občine.

Težnja k ovrednotenju zelenih površin je botrovala zamisli o enodnevni prosti izmenjavi izletnikov sosednjih občin. Nato je prišel deželni zakon št. 11 o ustanovitvi zaščitene naravnih parkov, ki je večidel pristojnosti poveril občinam: dolinska občinska uprava je izkoristila to pri-

ložnost in si tako zagotovila del potrebnih sredstev. Sedaj je že v izdelavi načrt o zaščiti doline Glinščice, območja Gročane in južnega pobočja Kokoši, kjer vse bolj samevajo še zadnje krpe obdelane zemlje. Možnosti boljšega kmetovanja na teh umirajočih kmetijah preučuje študija, ki jo sestavlja agronom dr. Vitjan Sancin, o krajevnih in ledinskih imenih pa bo strokovno mnenje podal prof. Pavle Merku. Na ta način namerava občina zavarovati svoje zeleno zaledje in svoje kmečke ljudi, mestnim gostom pa bolj urejeno predstaviti lepote Glinščice in njene okolice. (jb)

Prostorska stiska na šoli F. Milčinski še buri duhove

Prostorska stiska na osnovni šoli F. Milčinski in oddelku nižje srednje šole sv. Cirila in Metoda na Katinari še vedno buri duhove. Starši slovenskih in italijanskih šoloobveznih otrok, ki se že od začetka šolskega leta nimajo kam dati, sedaj preučujejo možnost uresničitve predloga, ki so ga iznesli na predsinodnem sestanku predstavnikov staršev, ravnateljev oz. ravnateljic krajevnih šol, predstavnikov področnih svetov in šolskega skrbstva. Gre za možnost, da bi kak razred premestili v drugo bližnje poslopje, oz. da bi slovenska in italijanska šola izmenjali nekatere razrede. O tem smo obširno poročali že včeraj, zvečer pa so ta predlog ponovno preučili starši srednješolskih otrok. Solidarnost s slovenskimi starši so včeraj izrazili tudi starši katinarske italijanske šole.

V lonjerskem vrtcu pa so končno postavili stvari na pravo mesto in zaskrbljeni starši so se oddahnili: malčki imajo spet varno streho nad glavo.

Kulturna komisija SSK o položaju Slovenskega stalnega gledališča

Pred dnevi se je na sedežu Slovenske skupnosti zbrala komisija za kulturna vprašanja in obravnavala sedanji položaj SSG.

Komisija je sprejela z zadovoljstvom na znanje, da so bili že sprejeti ukrepi na raznih ravneh za rešitev izredno perečega finančnega stanja, v katerem se nahaja Slovensko stalno gledališče.

Tudi Slovenska skupnost je nastopila pri krajevnih upravah ter pri državnih in deželnih oblasteh, da se reši finančno vprašanje te slovenske ustanove. SSK se namreč dobro zaveda kulturnega in narodnega pomena gledališča za slovensko narodnostno skupnost v deželi. Zato si bo prek svojih predstavnikov še nadalje prizadevala, da se najde dokončna rešitev temu dolgoletnemu problemu.

V pričakovanju, da se z letošnjo sezono najde trajna rešitev za nemoteno in uspešno delovanje, se Slovenska skupnost zahvaljuje gledališkemu osebju za vztrajnost in navezanost na gledališče.

Slovenska skupnost pričakuje, da bo letošnje gledališko dejavnost odlikovala posebna skrb pri uresničevanju programa s kakovostno izvedbo programiranih del in da bodo kar

največji napor usmerjeni v pridobivanje novih obiskovalcev. Gledališče bo moglo tako v polni meri opravljati svoje pomembno poslanstvo med slovensko narodno skupnostjo.

Silovit požar pri Sv. Ivanu

V kompenzatoriju bivše psihiatrične bolnice pri Sv. Ivanu je sinoči izbruhnil silovit požar, ki je skoraj popolnoma uničil eno izmed tamkajšnjih poslopj. Po prvih podatkih kaže, da je požar izbruhnil v podstrešni sobi in gasilci niso še ugotovili če je šlo za namerno dejanje ali pa ne. V trenutku ko zaključujemo redakcijo so gasilci z vsemi razpoložljivimi cisternami še na delu. Materialna škoda je zelo velika in zaenkrat ni vesti o morebitnih ranjencih.

● Danes bo v kinodvorani Ariston premiera filma režiserja Pupija Avatija »Noi tre«. Film bodo predvajali v okviru prireditve Festival festivalov, ki letos doživlja svojo peto izvedbo. Film »Noi tre« je na festivalu v Benetkah prejel nagrado za najboljšo tehnično izvedbo.

Delavke tovarne Calza Bloch so še vedno brez zaposlitve

Delavke in delavci propadle tovarne ženskih najlonk Calza Bloch so še zmeraj na prepihu. Združenje industrijcev jim je že davno obljubilo, da jim poizkusi novo zaposlitev, pa tudi deželni odbor za industrijo Francescutto je večkrat skušal poseči za povoljno rešitev zadeve, toda zaenkrat vse zansan.

Odbornik se je te dni znova sešel s predstavniki enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL in v njej delujoče stanovske organizacije uslužbenecv tekstilne stroke FULTA. Beseda je bila tako o dejstvu, da se še vedno ne izvaja dogovor o 6-mesečni dopolnilni blagajni, kakor o treh načrtih za obnovo tkalstva, barvarstva in predelstva na novi podlagi. Omenjen je bil še predlog o odprtju veletržnice v industrijski coni, v kateri bi lahko zaposlili kakih 50 uslužbenk in uslužbenecv obrata Calza Bloch, toda sindikalisti takšni rešitvi nasprotujejo.

Domenjeno je bilo, da čez mesec dni pride do ponovnega sestanka na odborništvu za industrijo, dotlej pa naj bi temeljito proučili obstoječe tri načrte oziroma njihovo izvedljivost.

Praznik ob 40-letnici »Noi donne«

Danes bo na Trgu Oavna praznik ob 40-letnici revije »Noi donne«. Program predvideva ob 16. uri nastop gledališke skupine iz Trsta, ob 18. uri pa okroglo mizo s posegi Lille Cepac (novinarke RAI), Brede Pahor (novinarke Alpe - Adria), Francesce Colli (iz redakcije »Noi donne«), Ester Pacor (pokrajinska koordinatorka ZZI), in Laure Fania (iz kolektiva za zdravje žensk). Od 20. do 23. ure pa bo na sporedu diskoteka s sodelovanjem »Radia Trst ljudski val«. Na ogled bo tudi razstava ob 40-letnici revije »Noi donne«.

Skesani tat vrnil duhovniku slike

Vedno ima človek čas, da se spokori. Pregovor biblijskega značaja je toliko bolj umesten, ker je kot nalašč prirojen za dogodek, sredi katerega se je znašel neki tržaški župnik. K njemu je pred dnevi stopil skesan tat. Med spovedjo mu je povedal, da je ukradel iz neke cerkve štiri slike. Na platnih iz konca prejšnjega stoletja je neznana roka upodobila Sv. Timoteja Judeža, Devico Marijo in Oznanjenje. Slike sicer nimajo izredne umetniške vrednosti, vseeno pa jih je tat želel vrniti lastnikom in jih je zato izročil župniku. Le-ta jih je odnesel na sedež karabinjerjev v Ul. dell'Istria, močram postavil na njem povedal niti besede več, saj ima po zakonu pravico, da ohrani spoved tajno.

Karabinjerji so fotografije slik odposlali po vsej Italiji, kajti zelo malo verjetno je, da so slike ukradli v naši deželi. V preiskavi sodelujejo tudi karabinjerji za spomeniško varstvo iz Rima.

Z obiska na šolah v devinsko-nabrežinski občini

Družba bi morala biti tesneje povezana s šolskim življenjem

Dogodki na katinarski šoli »F. Milčinski« so le zadnji primer v zvezi z nerešenimi vprašanji slovenske šole; ponavljajo se žal iz leta v leto. Dovolj je, da se spomnimo le najbolj spektakularnih primerov in sicer dijaških zasedb slovenskega zavoda za industrijo in obrt (tudi v teh primerih je šlo za pomanjkanje neustreznih učilnic) v lanskem šolskem letu ter decembru '81. leta. Kakšen pa je dejanski položaj drugod?

»Pri nas takih težav na srečo nimamo,« nam je razložila namestnica didaktičnega ravnateljstva v Nabrežini Neva Ferluga. Pod pristojnost omenjenega ravnateljstva spada 7 osnovnih šol iz devinsko-nabrežinske občine ter 4 in zgoniške. Zanimivo je, da je bil zaradi upada vpisov pred petimi leti ukinjen pouk na osnovni šoli v Štivanu, v lanskem šolskem letu pa tudi na osnovni šoli »J. Štanta« v Medji vasi, ki so jo slovesno poimenovali le nekaj let prej. V tem šolskem letu se je število učencev na šolah obeh občin zmanjšalo od 210 na 187. Pri tem velja poudariti, da se je število učencev skrčilo zlasti v zgoniški občini (razmerje 66:80), medtem ko je bil v devinsko-nabrežinski občini (ki je nedvomno bolj »na prepihu«) tokrat vpis manjši za približno 7 odst.

»Težave imamo predvsem z naba-vo primernih učbenikov, ki niso bili sploh še tiskani,« je nadaljevala Ferluga. »Med nove pobude naj omenimo uvedbo podaljšane pouka na osnovnih šolah v Nabrežini, Devinu in Sesljanu; za celodnevni pouk na teh šolah zaenkrat še ni pogojev, kot npr. v Šempolaju, Slinem, Saležu in Zgoniku, kjer je celodnevni pouk že vrsto let v praksi.«

Tako, torej. Stopili smo še v učiteljsko zbornico, da bi načeli vprašanje, ki je skupno vsem šolam vseh dob. Gre za znano polemiko starši - učitelji - pristojni organi, ki nedvomno prihaja bolj do izraza na ravni višje šole, a je vseeno tudi tu akutna. Ali še obstajajo med učiteljskim Martinom Kačurjem?

»Učitelji si z potrpežljivostjo in samozavestjo prizadevamo, da bi bile razmere v šoli in zunaj nje boljše. Velikokrat smo po nepotrebnem v

V Cristallu film o delavskem shodu

»Sobota 24. marec«. To je naslov filma, ki ga bodo drevi predvajali v dvorani Cristallo (Ul. Ghirlandaio) na pobudo sindikata CGIL. Film, ki je sad sodelovanja tridesetih italijanskih režiserjev, med katerimi so Giraldu, Lizzani, brata Taviani in Moretti, je v bistvu kronika velikega delavskega shoda proti dekretu o draginski dokadi, ki je bil v Rimu prav konec marca letos. Film bodo predvajali ob 20. uri, v primeru velikega zanimanja bodo predstavili ponovili ob 21.30. Vstop bo prost.

pozornosti družbe prav zaradi tega, ker nam ravno družba ne pomaga dovolj pri naših prizadevanjih. Zato nam ugled tudi pade.

Kot zamejski učitelj materinega jezika imamo nedvomno veliko skupnega s tem Cankarjevim junakom. Sicer pa nas z njegovo usodo veže tudi to, da je okolica z nami preveč stroga in zahtevna.«

»Burkaški misterij« drevi v Repnu

Čeprav se poletje koledarsko še ni izteklo, lahko rečemo, da nas je poletno vzdušje popolnoma minilo in da smo nekako že usmerjeni v zimsko kulturno sezono s svojimi uradnimi gledališkimi predstavami, koncerti in običajnimi prireditvami. Za zadnji kanček poletnega vzdušja bodo skušali poskrbeti drevi v repenski telovadnici gledališka skupina ZSKD z »Burkaškim misterijem« (Verčeva in Kobalova dramaturška priredba Fojevega teksta). Predstavo organizira domače KD »Kraški dom«, omogočila pa jo je Hranilnica in posojilnica na Opčinah, medtem ko sta skupini za druge stroške finančno priskočili na pomoč tudi nabrežinska Kmečka in obrtna hranilnica ter Tržaška kreditna banka.

Današnja predstava (ki bo ob 20.30) bo verjetno zadnja v tržaški pokrajini, saj je skupina opravila »poletno kulturno nalogo«, ki si jo je zadala.

† Zapustil nas je naš dragi mož, oče, brat, ded in praded

Valerijo Savarin

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 22. t.m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoci: žena, otroci, sestra, zeta, snaha, vnuki in pravnuki.

Trst, Šmarje pri Kopru, 22. septembra 1984

Ob izgubi bivše uslužbenke Anice Milkovič vd. Ščuka izreka Založništvo tržaškega tiska iskreno sožalje svojem.

Ob izgubi drage Anice Ščuka izreka svojem iskreno sožalje družine Cunja.

V Centru za motorično vzgojo

Praznik, ki je zadovoljil vse

Še in še je v decentraliziranih strukturah in v ljudeh, ki delajo na teritoriju, neizkoriščenih razpoložljivosti, s katerimi se da ustvariti boljše pogoje življenja za vse prebivalstvo: tako za tiste srečneže, ki lahko v polni meri uživajo svoj človeški potencial, kot za one druge — in teh je veliko — ki se že od rojstva morajo spopadati s fizičnimi ali psihičnimi handikapi.

O tem velikokrat pišemo in govorimo, včeraj pa smo imeli tudi priložnost, da smo si na lastne oči ogledali, kako to izgleda v praksi. V parku vile v Ul. Gessi pri Sv. Andreju, kjer je sedež Centra za motorično vzgojo, se je namreč dopoldne in zvečer odvijal ljudski praznik, za katerega so dali pobudo operaterji Centra, pristopili in pomagali pa so tržaška občina, ki je pristojna za upravljanje Centra, operaterji ustanove za težko prizadete CEST, člani novoustanovljene zadruge Pangea (združeni so nestalni operaterji na področju skrbstva), krajevna sekcija skavtov in člani športnega kluba »Polisportiva« od Sv. Andreja.

Pobuda je nadvse uspela in to iz več razlogov. Prvič so se v razsežnem in prijetnem parku, sredi pisanih

balončkov in papirnatih zmajev, pomerili različni otroci. Številni prebivalci iz meščanske četrti so prvič lahko spoznali, kaj se skriva za visokimi zidovi vile, predvsem pa so javni upravitelji lahko uvideli, da je dovolj malo finančnih sredstev, da se izvozi iz zastarelih in togih, marsikaj tudi neživljenjskih tirov. Operaterji Centra za motorično vzgojo in Združenja za spastične otroke pri tem poudarjajo, da bi park in vila lahko veliko boljše izkoriščana. Park bi, denimo, odprli javnosti, zanemarljivi travnik bi lahko postal kegljišče za ljubitelje tega športa, v številnih dvoranah vile pa bi marsikdo našel brezplačen prostor za svojo dejavnost.

No, vse te resne misli so nam včeraj povedali operaterji. V mladostnem zagonu in zadovoljstvu, da je manifestacija tako lepo uspela, bi nam skoraj pozabili povedati, da so vsi, pa čeprav delajo v Centru že več let, brez stalne zaposlitve, brez socialnega varstva, itd., pa čeprav je delo s prizadetimi izredno zahtevno. Sploh pa se sprašujejo, kako bo decembra, ko bo zapudla konvencija med Centrom in tržaško občino. Bodo morali spet javno demonstrirati, da bi ohranili današnje dosežke?

V torek iz vrst ladjedelcev in kovinarjev

Stavkovni poziv vladi naj se drži obveznosti

V torek, 25. t.m., dopoldne bo 3-urna stavka delavcev Tovarne velikih motorjev (GMT), Tržaškega arzenala - Sv. Marka in družbe Italcantieri. Obenem bo pred sedežem deželne odbora v Ul. Carducci demonstracija delavstva omenjenih podjetij, ki je v dopolnilni blagajni, ob tej priliki pa bo delegacija sindikalistov in delavcev zahtevala sestanek s predsednikom deželne vlade Comellijem.

Vzroki za torkov protest tičijo seveda v neprestanem odlašanju rimske vlade oziroma Zavoda za industrijsko obnovo (IRI) s postopkom za premostitev finančne in siceršnje krize, v katero so že davno zašla podjetja z državno soudeležbo tako na Tržaškem kakor drugod v Furlaniji-Juljski krajini. V tej zvezi je pokrajinsko tajništvo CGIL-CISL-UIL spoznamo z enotima sindikatoma kovinarjev (FLM) in uslužbenecv javno-prevoznih podjetij (FT) znova odločno zahtevalo od deželne uprave in vseh zainteresiranih krajevnih ustanov, naj s primernim pritiskom dosežejo od rimske vlade sestanek o problemih državnih soudeležb v naši pokrajini. Sindikalisti so k podobnemu posredovanju pozvali tudi krajevne, deželne in vsedrjavne politične sile, in to s pripombo, da bo treba še okrepiti splošno mobilizacijo in boj delavstva tako za ohranitev delovnih mest in nadaljnji razvoj obratov v krizi kot za vsestranski gospodarski preporod na Tržaškem.

Sindikalisti nadalje zahtevajo, naj brž začnejo z delom delovne skupine, ki so bile osnovane na pogajanjih IRI - sindikati - deželna uprava Furlanija - Juljska krajina.

Prometna nesreča v bližini Devina

Na državni cesti št. 14 med Devinom in Sesljanom se je pripetila sinoči prometna nesreča, v kateri so bile ranjene štiri osebe. Nesrečo je zakrivil nemški turist, ki se je s svojim avtom nameraval ustaviti na parkirišču, a je pri tem izsilil prednost in čelno trčil v avto, ki je vozil v nasprotno smer. V nesreči je bil najhujše ranjen 46-letni Luciano Pieri, doma iz Trsta (Ul. Fabbri 3), ki so ga sprejeli v tržiško bolnico s pridržano prognozo. V nesreči sta bila ranjena tudi moški in ženska, ki sta se peljala v nemškem avtu ter 24-letni Lucio Cosentino, doma iz Tržica. Njuno zdravstveno stanje ni zaskrbljujoče.

Festival KPI pri Sv. Jakobu

Pri Sv. Jakobu se je sinoči začel festival komunističnega tiska, ki ga prireja sekcija Cuffaro in Cattonar. Danes bodo kioske odprli ob 10. uri, zvečer ob 19. uri bo shod, na katerem bo govorila Perla Lusa. Program se bo zaključil s prosto zabavo.

V Barkovljah so pokopali Anico Ščuko

Včeraj dopoldne so na barkovljan-skem pokopališču pokopali Anico Milkovič vd. Ščuka. Pogreba so se udeležili, poleg svojcev in sorodni-kov tudi številni domačini, ki so pokojno dobro poznali.

Anica Ščuka se je rodila 30. 9. 1911 v Trstu, skoraj vse svoje živ-ljenje pa je prebivala v Barkovljah, kjer so jo šteli takorekoč za svojo. Od 22. 4. 1947 dalje je bila redno za-poslena pri Založništvu tržaškega ti-ska, kjer je vestno in marljivo o-pravljala svojo službo v ekspeditu več let, skupno že s prav tako že preminulima našima dragima tovari-sema Srečkom Merlakom in Fanico

Pisk. Konec leta 1969 je odšla v po-koj. Iz zdravstvenih razlogov se je kasneje tudi odmaknila od svojega sodelovanja pri pevski dejavnosti, kjer je bila vrsto let marljiva in upoštevana pevka, večkrat tudi so-listka pri tedanjem Komornem zboru, ki se je nato preimenoval v zbor »Jacobus Gallus«.

Še v času bolezni je izrazila željo, da bi jo, ko bo umrla, pokopali v obleki, v kateri je pred leti nasto-pala prav v omenjenem zboru. To željo so ji tudi ugodili. Naj ji bo lahek počitek v zemlji, v kateri bo odslej počivala.

Ninu Semolichu - Semoliniju v slovo

Prejšnje dni je po daljši bolezni umrl Nino Semolich - Semolini, tiskar po poklicu.

Kar nas je bilo od vsega začetka pri dnevniku ali pa smo imeli o-pravka v bivši Zadržni tiskarni v Ul. sv. Frančiška, se ga prav dobro spominjamo, saj smo z njim kot lino-tipistom preživeli skupaj dolga leta dnevov in noči v ozračju tiskarskega črnila in svinca. Pokojni Nino je bil človek veselega in živahnega znača-ja, vedno pripravljen na šalo v to-variški družbi še ure potem, ko je bilo delo že opravljeno. Pri Založništvu tržaškega tiska je bil formalno zaposlen od začetka leta 1949 do kon-ca leta 1959, to je polnih enajst let,

sicer pa je delal že prej v Zadržni tiskarni. Po letu 1959 je do upo-kojitve delal v Piccolovi tiskarni. Občasno smo ga še srečevali pri Sv. Jakobu, kjer se je rodil 21. nov. 1914. leta in kjer je tudi dolga leta živel, potem ga je bolezen priklenila na dom.

Nino Semolich se je kot napreden fant januarja 1944 pridružil partizan-skim borbem. Pod partizanskim ime-nom »Stiver« se je boril v italijan-ski garibaldinski brigadi »Triestina« v sklopu IX. korpusa vse do osvobo-ditve. Borčevski staž sta mu pri-znali tako Jugoslavija kot Italija. Od-likovan je bil z garibaldinsko zvezdo. Naj počiva v miru. (jk)

gledališča

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Mala dvorana
Danes, 22., in jutri, 23. septembra: »1984 - Orwellovo leto«. II. mednarodni festival znanstvene fantastike.

Velika dvorana
V četrtek, 27. t.m., ob 19.30: Simf. orkester Slovenske filharmonije. Modri abonma 2. - dodatni.

Sejna dvorana I.
VIDEOKLUB Cankarjevega doma va-bi svoje člane v Cankarjev dom v to-rek, 25. septembra, ob 19. uri.

Okrogla dvorana
V petek, 28. t.m., ob 22. uri in v nedeljo, 30. t.m., ob 20.30: M. Jesih »Grenki sadeži pravice«.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Danes, 22. t.m., ob 20. uri: Bulgakov »Don Kihot«. Predstava za abonma S - sobota in S - petek B ter izven v Ka-nalu.

koncerti

V ponedeljek, 24. t.m., ob 20.30 bo v Katedrali sv. Justa nastopil organist HANS HASELBOECK.

Glasbena matica Trst - Oddelek za staro glasbo - Deželni sedež RAI v Trstu. Jutri, 23. septembra, ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opčinah Trobil-ni kvintet akademije za glasbo iz Lju-bljane in Giorgia Cerutti - tolkala. Va-bljeni!

Združenje za hemopatične in neopla-stične bolnike (AGMEN) vabi v petek, 28. t.m., ob 20.30 na dobrodelni koncert, ki bo v gledališču Rossetti. Sod-lujejo Carlo Cossutta, Gloria Scalchi, Giusep-pe Botta, Francesco Ellero D'Artegna, Stella Doz in otroški zbor Piccoli can-tori della Città di Trieste. Izkupiček koncerta je namenjen zdravljenju otrok, ki boleajo za krvnim rakom.

kino

Ariston 17.00 — 22.00 »Noi tres«. Režija P. Avati.

Fenice 18.00 — 22.15 »Beat street«. Barvni film za vsakogar.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Gerard Damiano - Wild dreams«. Pre-povedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30—22.10 »Scuola di polizia«.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.00 »Skarak - Rosso nell'oceano«. Barvni film za vsakogar.

Grattacielo 17.00 — 22.15 »Conon il di-struttore«.

Mignon 16.00 — 22.15 »Emanuelle - IV.«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 — 22.00 »American perva-tion«. Prepovedan mladini pod 18. le-tom.

Capitol 16.30 — 22.00 »All'inseguimento della pietra verde«.

Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »L'uomo che sapeva troppo«.

Lumiere 16.30 — 22.00 »Easy rider«. J. Nicholson. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Radio 15.30 — 21.30 »Eccitanti e perva-se«. Prepovedan mladini pod 18. le-tom.

Alicione 17.00 — 22.00 »Octopussy - Ope-razione piovra«. R. Moore.

razstave

Danes, 22. septembra, ob 18. uri bodo v galeriji Cartesius, Ul. Marconi 16, odprli razstavo slikarja Costanza Schia-vija. Razstava bo odprta do 4. oktobra.

V Mali galeriji v Sezani razstavl-ja slikar Peter Rehar. Razstava bo odprta do 8. oktobra.

SKD Slavec - Ricmanje

vabi 22. in 23. septembra na

VRTNO VESELICO

s petjem, plesom, srečolovom in umetnimi ognji, ki bo na pro-stem prireditvenem prostoru Zrebečvo v Ricmanjih.

KD Kraški dom Repentabor

vabi na predvajanje igre

BURKAŠKI MISTERIJ

DARIO FO' Mistero buffo

ki bo danes, 22. t.m., ob 20.30 v občinski telovadnici v Repnu.

Lilijani in Danilu Cunji se je pridružil

ROBERT

Veliko sreče v življenju mu želita babica in prababica.

Novorojenčku

ROBERTU CUNJI

želijo vse najlepše v življenju stric Ladi, teta Mariza in mala Martina.

mali oglasi

PRODAM Fiat 500/L, letnik 1971. Tel. 040/229-453, v dclavnikih od 13. do 14. ure in po 20. uri, v sobotah in ne-deljah zjutraj.

DOBERMANE mladiče z rodovnikom prodam. Ponudbe na naslov: Anica Jernej, Stare Jarše 14, 61000 Ljublja-na, telefon 061/344896.

PRODAM hišo s 1.200 kv. m sadovnja-ka, centralno kurjavo, telefon, 4 km od Postojne ob glavni cesti za Reko. Ponudbe na telefon: 067/54416 zvečer ali 061/340477 zvečer.

IŠČEM harmoniko. Telefonirati v ve-černih urah na št. 040/200-743.

VAJENEC. Gostilna vzhodnega Krasa išče vajenca z voljo do dela. Telefo-nirati v jutranjih urah na št. 226-301.

PRODAM nezazidljiv teren v Boljuncu, 1.840 kv. m. Tel. 228-390.

PRODAM Volkswagen v dobrem stanju. Tel. 228-390.

PRODAM od 200 do 300 kg grozdja vrste tokaj. Telefon 0481/33090.

PRODAM otroško posteljico, stajico, vo-ziček in otroška oblačila. Tel. na št. 040/730-495.

NUDIM pomoč pri gospodinjstvu enkrat tedensko. Tel. 040/815-105 od 14. do 15. ure.

GOSPA S PRAKSO išče zaposlitev kot gospodinjstva pomočnica, po možnosti v mestu. Tel. 811-396.

16-LETNO DEKLE išče kakršnokoli za-poslitev. Tel. 811-396.

DELAVKA trdke Fiat proda Pando 30 super, staro 6 mesecev. Telefonirati ob uri kosila na št. 0481/78100.

V NAJEM DAJEM zložljivo ogrodje (castelletto) iz aluminija praktično za razna dela, prenosljivo v avtu. Viši-na do 4 x 1 x 2,30 m. Tel. 910-148.

UGODNO PRODAM Alfa Sud, letnik '78. Tel. na št. 910-148.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugod-no zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44, Opčine - Trst.

ROBERTU CUNJI

polno veselih dni v življenju želijo

družine Mercina in Ogrič

darovi in prispevki

Nosilci krste pok. Marija Miliča da-rujejo 50.000 lir za pevski zbor V. Mirk. v spomin na Marija Miliča daruje Edi Kemperle 10.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na Marija Miliča daruje Nada Kemperle 10.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na dragega moža in očeta Maksa Guština darujejo žena, hči in zet 25.000 lir za balinarsko sekcijo Kraški dom, 25.000 lir za VZPI-ANPI Re-pentabor in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Repen-tabru.

V spomin na Ivanko Grilanc darujeta Suzi in Silko Počkarj 20.000 lir za pev-ski zbor Rdeča zvezda.

V spomin na Justino Kodram vd. Stubelj darujejo Hedvika in Silvio Cap-pelli 20.000 lir ter družina Purič 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na dragega moža in očeta Maksa Guština darujejo žena, hči in zet 25.000 lir za KD Kraški dom.

Ob smrti moža in očeta Antona Ška-barja darujeta družini Škabar in Go-mizelj 25.000 lir za KD Kraški dom.

Danica Verginella daruje 5.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Marija Miliča darujejo bratje Bruno, Egon in Drago ter sestra Marta in Silvana 100.000 lir za ŠD Primorje, 75.000 lir za KPI Pro-sek - Kontovel, 125.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel in 100.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na Justino Stubelj - Kodram daruje Marica Obad 15.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na Marijo Saksida roj. Ca-harija daruje hčerka Dorina Saksida 50.000 lir za mladinski zbor Glasbene matice.

V spomin na Justino Kodram vd. Stubelj darujeta Pepka in Milko (Salež 91) 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

Namesto cvetja na grob strica Stan-ka Pertota darujeta Majda in Franja Okretič 30.000 lir za SKD I. Gruđen.

Ob pokalu AICO v Benetkah daruje Adrijana Guštin 50.000 lir za TPK Si-rena.

Ob prejetju nagrade regate Rimini - Krf - Rimini darujeta Boris Pertot in Ljubo Grilanc 50.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Bruna Tomasella da-ruje družine Furlan - Cotič 30.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

V spomin na nono Jušto Kodram vd. Stubelj daruje Bogdan Milič z družino 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V počastitev spomina Albina Filippija daruje Milka z družino 30.000 lir za KD Rovte - Kolonkovec.

Namesto cvetja na grob Juste Ko-dram vd. Stubelj daruje Ivanka Guštin vd. Kralj 10.000 lir za SK Kras.

V spomin na Jušto Kodram vd. Stubelj daruje Drago Grilanc z družino 10.000 lir, Jušta Obad z družino 10.000 lir in Janko Rebula z družino 15.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na Stefaniyo Malalan da-rujeta Marija in Ivanka Sosič 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Namesto cvetja na grob Olge Ravbar darujejo družine Ravbar (Repen 89) 10.000 lir, Lidija Guštin (Col) 10.000 lir, Pavla Zenič (Briščiki) 10.000 lir, Milič (Col 15) 20.000 lir, Succi (Repen 171) 50.000 lir, Ravbar (Repen 2) 10.000 lir, Bertolino (Repen 29) 10.000 lir, Slava Škabar (Repen) 10.000 lir, Slavka Can-ziani (Col) 10.000 lir in gospa Mery

čestitke

Danes praznuje 70. rojstni dan dragi **BRUNO KALC**. Vse najboljše in še na mnoga zdrava in srečna leta mu želijo žena in sinovi z družinami.

Danes praznujeta v Sovodnjah 75. in 43. rojstni dan **KARLO in OLGA FAIT**. Vse najboljše jima želita Mara in Jurij iz Trsta.

SONJI IN BORISU! Frizerka in pek še včeraj sta se ženila, danes popol-dne se bosta poročila in na novo živ-ljenjsko pot stopila. Vso srečo vama želi »klapa od siras«.

Danes praznuje 70. rojstni dan

KRISTJAN KOŠUTA (Šimčov)

Veliko zdravja in zadovoljstva mu želijo vsi njegovi.

menjalnica

21. 9. 1984

Ameriški dolar	1.940.—
Kanadski dolar	1.430.—
Švicarski frank	752.—
Danska krona	169.—
Norveška krona	217.—
Švedska krona	217.—
Holandski florint	545.—
Francoski frank	199.—
Belgijski frank	27.50
Funt šterling	2.340.—
Irski šterling	1.900.—
Nemška marka	614.—
Avstrijski šiling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.420.—
Grška drahma	15.—
Debeli dinar	9.—
Drobni dinar	8.50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA FILIZI 10 - 61-446

dini 100.000 lir, Vera in Bruno Žerjaj 15.000 lir, Frančiška Sudini 20.000 lir, Marija Pincin 15.000 lir, Albert Milka-vec 50.000 lir, Zofka Gombač 20.000 lir, Silvijo Zancola 10.000 lir, Marjuša in Pino 10.000 lir, Zorka Godina 5.000 lir, Anna in Duilia Odoni 25.000 lir, Anuška Čok 20.000 lir, Jagoda Kjuder 10.000 lir, N.N. 10.000 lir, Ema Glavina 20.000 lir, N.N. 20.000 lir, N.N. 30.000 lir, Dragi-ca Čok 50.000 lir ter Angela Čok 50.000 lir. Zahvaljujemo se vsem, ki so pri-spevali za popravilo kapelice.

Namesto cvetja na grob Ivana Slavca daruje Dorka Bandi (Dolina 110) 20.000 lir za KD V. Vodnik in 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Dolina - Mačkolje - Prebeneg.

Namesto cvetja na grob Ivana Slavca daruje Dorka Bandi 10.000 lir za KD V. Vodnik.

Namesto cvetja na grob Stanka Per-tota daruje Lilijana Jelen 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V isti namen daruje Fani Vižintin 20.000 lir za Godbeno društvo Nabre-žina.

V spomin na Justino Stubelj darujeta Janko in Marta Škrk 20.000 lir za pev-ski zbor Rdeča zvezda.

V spomin na sosedo Justino Stubelj darujeta Bojana in Pjerina 20.000 lir za KD Rdeča zvezda.

Tečaj dikcije

italijanskega jezika

za večjo uveljavitev v življenju in poklicu

TEČAJ MEMORIRANJA IN HITREGA BRANJA

Revolucionarna tehnična novost za hitrejšo učenje na kateremkoli področju.

SOLSKI ZAVOD

enenkel

Ul. Battisti 22 - Trst - Tel. 761989

film - film - film

ureja kinoatelje

filmi na tv zaslonu

FILM D'AMORE E D'ANARCHIA, OVVERO: STAMATTINA ALLE DIECI IN VIA DEI FIORI, NELLA NO-TA CASA DI TOLLERANZA... — »Film ljubezni in anarhije...« 1973. Režija: Lina Wertmüller. Igrata: Mariangela Melato, Giancarlo Giannini. Canale 5, v nedeljo, 23. septembra, ob 20.25.

Dolgovezni in bizarni naslovi ki navadno odpirajo neobičajne in vroče zgodbe te režiserke, nam prav nič ne ugajajo. Grobo kažejo kič, s katerim so popoprane njene sicer izvirne, sodobne in polpreteke italijske melodrame. Komični par Giannini - Melato se je močno uveljavil v prejšnji Wertmüllerjevi satiri **MIMI METAL LURGICO. FERITO NELL'ONORE**, ki kot nakazuje naslov, je svojevrsten tragikomičen portret južnjaškega delavca v industrializirani Severni Italiji. Tu pa je Giannini kmet iz Lombardije, anarhist po prepričanju, ki odide v Rim, da bi izvedel atentat nad Duceja. Mariangela Melato pa prostitutka, ki se vanj strastno zaljubi in ga na dan načrtovanega atentata, po razburkani in vroči ljubezenski noči, ne zbudi pravočasno...

Film se odlikuje tudi po odlični zgodovinski rekonstrukciji, po kostumih in scenografiji, ki nam verno vračajo vzdušje in utrip tistega časa.

L'ULTIMO VALZER — »The last Waltz« 1978. Zadnji valček. Režija: Martin Scorsese. Nastopajo ansambel »The Band« in njih prijatelji. Rete 4, v nedeljo, 23. septembra, ob 23.45.

To je poslednji ples, poslednja pesem znanega pop ansambla, ki je ob samostojnem nastopanju tudi dolga leta sodeloval in spremljal Boba Dylana. Scorseseja pa poznamo tudi po glasbenem filmu **New York, New York**, z De Nirom in Minellijevo. Tu opozarjamo vse ponočnjake in videofile na ta njegov filmski posnetek poslovnega koncerta Dylanovega benda in njihovih prijateljev (sam Dylan, Muddy Waters, Van Morrison, Neil Young, Joni Mitchell, Neil Diamond...), ker velja med najbolj uspele tovrstne filmske glasbene operacije, zaradi izvirne fotografije, spektakularne rabe kamere in odličnega sozvočja podob in zvokov.

LE RAGAZZE DI PIAZZA DI SPAGNA — »Dekleta Piazze di Spagna« 1952. Režija: Luciano Emmer. Igrajo: Marcello Mastroianni, Lucia Bosé, Eduardo de Filippo, Ave Ninchi. Canale 5, v četrtek, 27. septembra, ob 10.30.

Zgodbica je sicer nepomembna: pri-tajeno se razvijajo skozi besede pripovedovalca različne ljubezenske in življenjske situacije, ki jih doživljajo tri m'ade šivilje. Emmer se danes ukvarja z reklamo in kritika se ga spominja samo po neorealistično obarvanem filmu **Domenica d'agosto**. Mi pa se ustavljamo pri tem naslovu zaradi avtorja scenarija in sižeja, Tržačana Sergia Amideia, ki je precej znan posebno našemu goriškemu občinstvu po pregledu vseh njegovih filmov, ki ga je priredila Goriška občina pole-ti 1981.

Ko obravnavamo film, najsi bo kritično ali novinarsko, damo vedno v ospredje igralce in režiserje. Scenarist, t.j. pisec dialogov, zgodbe in vseh potrebnih navodil za snemanje, pa ostane nekeje v ozadju. Le obrobno se spomnimo njegovega doprinosa in znamo prav vrednotiti njegove najbolj ugodne in uspele rešitve. Amidei pa je izjema v tem pogledu, saj je v resnici užival velik ugled pri kritikih in filmskih delavcih, nasploh. 55 let nepretrgane dejavnosti, od začetkov kot statista in splošni filmski delavec v nemih filmih 20. let, do uspešnega sodelovanja z Rosselinijem in De Sico (s tema in z Zavatinijem velja za soustanovitelja neorealistič-

nega filma) in z ostalimi vidnimi avtorji povojnega italijanskega filma, je najboljši dokaz njegovega profesionalnega in življenjskega uspeha.

IL PIANETA AZZURRO — Sinji planet 1982. Režija, fotografija in montaža: Franco Piavoli. RAI 2, v petek, 28. septembra, ob 21.50.

90 minut čiste poezije. Tako se je izrazil marsikakšen kritik z beneškega festivala, v zvezi s tem čudnim in izvirnim »filmskim predmetom«, ki po svoje opisuje življenjski mikro in makrokozmos. V časovnem izseku dneva noči in zore smo priča biološki evoluciji; presajanju letnih časov; in minevanju vsakdanja življenja, v njegovih najosnovnejših sestavinah: ljubezni, delu, spanju, joku, nasilju.

Piavoli je filmski samouk, ki se je že ukvarjal z botaničnimi in etnološkimi raziskavami in ima za sabo nekaj kratkometražcev.

v kinodvoranah

NOI TRE — »Mi trije« 1984. Režija: Pupi Avati. Igrajo: Christopher Davidson, Lino Capolicchio, Carlo Delle Piane, Ida Di Benedetto. Do srede, v tržaškem Aristonu, za Festival festivalov.

Po Cassavetesovih Ljubezenskih tokovih je spet na vrsti ljubezen, tokrat sveža iz Benetk. Pravzaprav dvakrat sveža, ker doleti mladostnega Wolfganga Amadeusa Mozarta na njegovem potovanju po Italiji.

M'adi Amadé bi najraje ostal v toplem objemu prijateljskih iger in ljubezenskih razburjenj, ki mu ga nudi počitniško študijski »intermezzo« v pristavi grofa Pallavicinija. Toda oče Leopold (odličen L. Capolicchio) ima bolj ambiciozne načrte zanj, moral bo tudi proti svoji volji opraviti težak izpit iz kontrapunkta, ki mu bo odprl pot v odraslo muziciranje. Kot smo že pisali iz Benetk, v tem Avatijevem biserčku se srečujeta in križata dva mita. Bajni in čudaški svet malega emilijanskega človeka in veliki občni mit zapadne evropske kulture, ki se kaže v polnem in zanesenem življenju velikega Salzburžana.

beležke

Med zapoznelimi beneškimi utrinki nam ostaja med drugim še pregled TV in filmskih del, ki so nastala sicer različnimi tehnikami (videotrak, 16 in 35 mm) za televizijski ekran. Če se nam zdijo zamisljive takšne sekcije res utemeljena, kar kaže na tisto obmejno in senčno področje, kjer pride v stik in se kontaminirata filmsko in TV sporočanje (komunikacija) in kjer se prekrasijo njuni specifični kodi in jezik, moramo hkrati to označiti kot izgubljen priložnost.

Sejektorjem tega sporeda lahko očitamo dvojno ozkost. Predvsem evrocentrizem in provincialnost pri izbiri predstavljenih del: polovica od teh je italijanskih, ostala pripadajo k t.i. močnim evropskim kinematografijam. Kot edini primer vzhodne kinematografije je bila itak mešana italo - češka koprodukcija za RAI **Praga — Agitato cuore d'Europa** (rež. Jiri Menzel in Vera Chytilova), kot edini primer izvenevropske pa ameriška serijska shriljivka **The hunting Passion** (Moreča strast) Johna Kortyja.

Osta'a dela, ki smo jih utegnili gledati, so nas delno ali v celoti razočarala zaradi togosti in lagodnosti, ki smo jih občutili v dramaturški zgradbi, v ritmu ali v celotnem avdiovizualnem učinku. To velja za italijanska **Un caso d'incoscienza** (Emidio Greco), **Nucleo zero** (Lizzani) in švicarski **Illusione** (Jerko Tognola).

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 10.00 Secret Valley: L'arma segreta - TV film
- 10.25 Il ricatto - 1. del
- 12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 12.05 Poletni maraton: Marco Spada - 3. del
- 12.40 Velike reke: Loira - dokumentarec
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Jessica Novak - TV film
- 15.00 Športna sobota
- Lugo di Romagna - kolesarstvo
- Novara - hokej na kotalkah
- 16.40 Napoved programov za prihodnje dni
- 16.55 Izžrebanje loterije
- 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 17.05 TV 1 - Estate
- Tutto il mondo è paese
- All'ombra ragazzi!
- Io, tasca e cuore
- 19.30 Nabožna oddaja
- 19.40 Almanah in vremenska slika
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Sotto le stelle '84 - varietejski program
- 21.40 Boks: Sandoval - Roman - evrovizijski prenos iz Montecarla
- 22.30 Dnevnik
- 22.35 Evrovizijski prenos boksa iz Montecarla
- Ob koncu Dnevnik 1

Drugi kanal

- 10.00 Basil e Sibil - TV film
- 10.30 Napoved programov za prihodnje dni
- 10.45 Due e simpatia: Così per gioco - TV priredba
- 12.30 Dnevnik 2 - Start
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.30 Dnevnik 2 - Lepa Italija

Tretji kanal

- 14.00 Šola in vzgoja: Odprta šola
- 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 14.35 La vacca e il prigioniero - film
- Igrajo Fernandel, Pierre Louis, Ellen Schwiers
- 16.30 Il regno degli animali - risanka
- 16.40 Codice rosso fuoco - TV film
- 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 17.35 Izžrebanje loterije
- 17.40 La pietra di Marco Polo - TV film
- 18.05 Meatballs & Spaghetti - risanka
- 18.30 Dnevnik 2 - Sportne vesti
- 18.40 I professionals - TV film
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.30 Il commissario Maigret - film
- Igrajo Jean Gabin, Annie Girardot, Jeanne Boitel
- 22.25 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.35 Viaggio nel Cappello sulle ventitrè
- 23.20 Novara: hokej na kotalkah
- 24.00 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 16.05 Šola in vzgoja: Univerze v Evropi: Francija
- 16.35 Šola in vzgoja: Blisk, grom, mavrica
- 17.05 Street scene - film
- Igrajo Sylvia Sidney, William Collier Jr, Estelle Taylor
- 18.25 Il pollice
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.10 Dnevnik 3 - Deželne vesti
- 19.35 Geo - Antologia: Il re della montagna - dok.
- 20.15 Napoved programov za prihodnje dni
- 20.30 Trip: cinque viaggi nel divertimento
- 21.30 Dnevnik 3
- 22.05 Erba selvatica - TV priredba
- 23.10 Folkitalia

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.00 Poročila
- 8.05 Pedenžep
- 8.35 Jeklenec - otroška serija
- 8.50 Smogovci - otroška serija
- 9.20 Pustolovščina - 20 tisoč milj pod morjem
- 9.50 Skrivnostni svet Arthurja Clarka: Velika sibirski eksplozija - dokumentarec
- 10.20 Človekovi možgani: Jaz - dokumentarec
- 11.10 Poročila
- 11.50 Poročila
- 17.55 Sultan Murat IV. - TV nadalj.
- 18.45 Čudeži narave - dokumentarec
- 19.10 Risanka
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Rusi prihajajo - film
- 22.05 Zrcalo tedna
- 22.25 Globoka reka - glasbena oddaja
- 22.55 Poročila

Zagreb

- 17.30 Sedem TV dni
- 18.00 Poročila
- 18.15 Glasbena akademija vam predstavlja
- 18.30 Prisrčno vaši - dokumentarec
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Šesti - film
- 21.40 Danes je jutri večeraj

Koper

- 17.00 TV poročila
- 17.05 Pustolovci - film
- 19.30 TVD stičišče
- 19.50 Glasbena oddaja
- 20.30 Ribiči - TV film
- 20.55 Čudoviti svetovi - dokumentarec
- 21.45 TVD vse danes
- 21.55 Zdravnik in pacient: Kirurško zdravljenje koronarne insuficience
- 22.25 Nočni film
- 23.55 Zeit im Bild - Čas v sliki

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Alice - TV film
- 9.00 Phyllis - TV film
- 9.30 Mary Tyler Moore - TV film
- 10.00 Addio Mr. Chips - film
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.25 Alice - TV film
- 13.00 Il pranzo è servito
- 13.30 Questo difficile amore - film
- 15.30 Mar Tyler Moore - TV film
- 16.00 Arabesque - TV film
- 17.00 T.J. Hooker - TV film
- 18.00 Tarzan - TV film
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Attenti a noi due 2
- 22.25 Barbablù - film

RETEQUATTRO

- 9.15 Lady Gomma - risanka
- 9.45 Giatrus - risanka
- 10.10 Giorno dopo giorno - TV film
- 11.00 Fantasilandia - TV film
- 11.45 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.15 Scooby Doo - Risanka
- 12.40 Goldie Gold - risanka
- 13.10 Prontovideo
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Giorno dopo giorno - TV film
- 15.25 Sport
- 16.00 I predatori dell'idolo d'oro - TV film
- 17.00 Scooby Doo - risanka
- 17.30 Giatrus - risanka
- 18.00 Truck Driver - TV film
- 18.50 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.30 Chips - TV film
- 20.25 Mai dire sì - TV film
- 21.30 Mia moglie torna a scuola - film
- 23.00 Oh, Serafina - film
- 00.50 Strike Force - TV film

ITALIA 1

- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 Il mistero del castello nero - film
- 11.30 Maude - TV film
- 12.00 Giorno per giorno - TV film
- 12.30 Lucy Show - TV film
- 13.00 Bim Bum Bam

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik: Rekreacije, koristni nasveti, bolj ali manj literarni sestavki v pisanem spletu glasbeno-zabavnih melodij in pesmi; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Otroški kotiček; 9.40 Na ekranu; 10.10 Koncert; 11.30 - 13.00 Odopanski zbornik: Ivan Trinko ob 120-letnici rojstva; 12.15 Na počitnicah, vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Grmade po gorah gore; 15.00 Diskorama; 16.00 Po svetu sem in tja, vmes: Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Odprti prostor: Klasični album; 18.00 »Toč ali kabaret za pasje dni«. Izvajajo Boris Kobal, Noemi Calzolari in Sergej Verč ter glasbena skupina, ki jo vodi Miran Košuta. 12. oddaja; 18.40 Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45

Spremenjene frekvence Radia Koper (slovenski program) — Srednji val 546,4 m ali 549 MHz; UKW — Beli križ 102,0 MHz; UKW Skalnica 101,1 MHz; UKW Koper 98,1 MHz; UKW Nanos 88,6 MHz.

Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev: Kruh in sol radia Koper; 13.40 Zamejska reportaža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Pesem tedna radia Koper; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30 Radijske vesti; 6.00 Otvoritev; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.15 Casadei Sonora; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Popevka tedna; 10.35

Spremenjene frekvence Radia Koper (italijanski program) — Srednji val 556,4 m ali 1170 MHz; UKW — Beli križ 97,7 MHz; UKW Koper 89,3 MHz; UKW Nanos 101,0 MHz.

Vrtljak; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Na tvoji strani; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Pičice na i; 13.35 Popolnanski program; 14.35 Poročila v nemškem jeziku; 15.50 Glasbeni week-end; 16.55 Pisma iz...; 17.00 Vrstijo se plošče; 18.00 Na koncertu; 18.33 Bili so poznani; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Zeleni val; 9.00 Zeleni val - weekend; 10.15 La grande mela; 11.00 Glasbena srečanja; 11.44 Magična svetilka; 12.30 Velike osebnosti: Lev Tolstoj - 4. del; 13.30 Master; 13.56 Zeleni val Evropa; 14.00 Tito Schipa - 13. del; 14.35 Master; 15.00 Rariocomando; 16.30 Doppio gioco; 17.30 Autoradio; 18.00 Objektiv Evropa; 19.20 Pastore; 20.00 Freeser; 20.30 Cara Ego; 20.43 Lo spettatore assurdo; 21.00 »Ze kot zdravje; 21.30 Gailla sera; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 15.30, 19.30 Poročila; 6.00 Jutranji program; 8.05 Šola in vzgoja; otroštvo kako in zakaj?; 8.10 Radiodue predstavlja; 8.45 Tisoč in ena popevka; 9.32 Od A do Ž; 11.00 Long Playing Hit; 12.45 Hit parade; 15.00 Sergej Prokofijev - radij. priredba; 15.45 Hit parade; 17.02 Tisoč in ena popevka; 17.32 In diretta dalla Laguna; 19.50 Viaggio verso la notte; 20.40 Mavrica; 21.00 Koncert; 22.50 Radiodue jazz.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8. Jutranji program; 8.5 Pionirski tednik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Svetovna reportaža; 10.25 - 11.30 Dopoldne ob lahki glasbi; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.10 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.00. Iz naših krajev, Iz naših sporedov; 14.05 Kulturna panorama; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00. Znanjepolitični magazin; 18.00 Skatli- ca z glasbo; 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute z ansamblom Milana Ferleža; 20.00 Oddaja za Slovence po svetu, Mladi mostovi, Naši kraji in ljudje; 23.05 Literarni noktur- no; Georg Trakl; Pesmi; 23.15 Od tod do polnoči; 00.05 - 5.00 Nočni program - glasba.

Simfoniki RTV Ljubljana

Simfoniki RTV Ljubljana so pod vodstvom Antona Nanuta odprli letošnjo sezono Glasbene matic. Koncert, ki je potoval v tržaškem Kulturnem domu, je spadal v okvir Kogojevih dni. (foto Magajna)

Za ohranitev delovnih mest je potrebna zavzetost vseh družbenih komponent

Iz Doberdoba poziv k udeležbi na splošni stavki

»Ladjedelnica je igrala in mora še naprej igrati vodilno vlogo v vsem goriskem gospodarstvu, zato vprašanje ohranitve ni samo stvar delavcev, ampak celotne goriske skupnosti.« Tako so poudarili vsi govorniki na manifestaciji za reševanje ladjedelnice in delovnih mest v njej, ki je bila predsinocnim v Doberdoba.

Ni naključje, da se je doberdobska uprava odločila za aktivno podporo delavskemu boju, saj je še vedno večina prebivalstva v občini zaposlena v tem največjem industrijskem obratu v pokrajini. V ladjedelnici je namreč zaposlenih 83 Doberdobcev, od teh je 46 v dopolnilni blagajni.

»Ne sprejemamo načrta Pincantieri, ki predvideva drastično nižanje delovnih mest«, je naglasil župan dr. Mario Lavrenčič. »V boju za ohranitev državnih soudeležb kot vodilnega sektorja v našem deželnem gospodarstvu pa moramo paziti, da ne ostanemo osamljeni. Na problem je

treba gledati iz širšega zornega kota, saj so tudi druge ladjedelnice v enakem položaju. Zato pa se je treba odločno potegovati za sprejem načrta za trgovsko mornarico, ki naj zagotovi triletna naročila za ladjedelnice.«

Po posegu predstavnika tovarniškega sveta ladjedelnice je v imenu enotne federacije CGIL-CISL-UIL spregovoril Achille Colautti. Dejal je, da je treba v goriski gospodarski stvarnosti ohraniti vse tiste dejavnosti, za katere so se trudile cele generacije. »Ohranitev ladjedelnice in drugih delovnih mest v javnem sektorju je torej problem celotne skupnosti in ne samo odvisnih delavcev.« je poudaril Colautti in pozval vse družbene komponente, od gospodinj do obrtnikov, trgovcev in drugih, naj izpričajo protest in zahtevo po delu cele Goriske z množično udeležbo na manifestaciji po goriskih ulicah, ki bo ob splošni pokrajinski stavki v sredo, 3. oktobra.

Slovesnost v Štanjelu

V Štanjelu bo jutri velika slovesnost ob odkritju spomenika sedemnajstim domačinom, ki so padli v boju za svobodo. Obenem z odkritjem spominskega obeležja se bodo v kraju spomnili tudi 40-letnice hudih bojev z Nemci. Slavnostni govornik bo Rudi Kodrič.

Obisk v ladjedelnici

Na obisku v tržiški ladjedelnici se je te dni mudila delegacija vodilnih uslužbencev podjetja Vozila iz Šempetra, ki izdeluje poleg osebnih prikolici tudi viličarje in drugo opremo za prenašanje tovorov. Delegacijo je v ladjedelnici sprejel inž. Peresutti.

Predstavili bogat spored kulturnih prireditev v Trziču

Osem gledaliških predstav, pet najst različnih glasbenih prireditev, ciklus filmskih večerov, na katerih bodo prikazovali najboljši film z letošnjega beneškega festivala. Tako je razčlenjena letošnja nadvse bogata gledališka, koncertna in filmska sezona v Trziču, v priredbi občinske uprave. Cilje kulturne politike in program letošnjih manifestacij so predstavili včeraj popoldne, na srečanju z novinarji. Poleg občinskega odbornika Fabia Del Bella so bili na srečanju prisotni še koordinatorji za posamezne dejavnosti: Sergio D'Osmo (teater), Carlo De Incontrera (koncerti) in Rosella Pisciotto (film).

»Prizadevamo si, da bi Trzič postal središče kulturnega dogajanja širšega območja, da bi bile odpravljene posledice kulturnega mrtvila, ki je žal trajalo predolgo,« je ugodoma dejal odbornik Del Bello. Možnosti in primerni pogoji za doseg tega cilja so se odprli lani s pridobitvijo velike večnamenske dvorane. Trzič naj bi torej postal eno od kulturnih središč v naši deželi. V skladu s temi cilji se uvršča tudi prodaja abonmajskih vstopnic (pričela se bo 1. oktobra). Abonmaje

bo mogoče kupiti tudi v Trstu in Gorici. Za širok krog občinstva je prirejen tudi spored odrskih predstav in koncertov. Program je za tri dve vrsti povsem doleden, medtem ko bodo v prihodnjih tednih objavili spored ciklusa filmskih večerov. Zamudno je pripisati dejstvu, da se je beneški festival šele zaključil in da filmov še ni mogoče dobiti na predvajanje.

Gledaliških predstav bo osem. Pričele se bodo 23. oktobra z delom »Dvoglavi orek« (L'aquila a due teste) Jeana Cocteauja, zaključile pa 18. aprila z recitalom Carmela Beneja. Na podlagi izkušenj lanske sezone, ko je veliko interesentov ostalo brez abonmajskih izkaznic, bodo letos, poleg glavne predstave, imeli vsakokrat še ponovitve. Koncertna sezona se bo pričela 17. oktobra z nastopom pianista Nen Noda, prav tako sredi oktobra pa bo predvidoma na sporedu prvi film iz ciklusa filmskih večerov. Predvidoma bo to film »Carmen«, ki ga bodo prav v Trziču prvič predvajali v naši deželi. Ciklus filmskih večerov bo praviloma stekel šele proti koncu leta in v začetku prihodnjega.

V Zatoiminu Večer kmečke poezije

Zveza kulturnih organizacij Tolmin v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Zatoimin pripravlja Večer kmečke poezije, ki bo v Zatoiminu v petek, 12. oktobra, ob 20. uri. Sodiš bo v program praznovanja tamkajšnjega kmečkega praznika. K sodelovanju vabijo vse, ki se ob delu na kmetiji posvečajo morda pisanju pesmi ali proze ter sploh vse, ki pišejo o kmečkem življenju. Vabilo velja tudi za slovenske kmetovalce iz naših krajev v zamejstvu. Prijave sprejemajo v Zvezi kulturnih organizacij Tolmin, športni park Brajda, ali na telefon 81-405 oziroma 81-779.

Protest pred zaporom

Goriški radikali bodo danes manifestirali pred goriskim zaporom in pred sodiščem, tako kot pred zapori in sodišči po celi Italiji. Zahtevajo takojšen proces proti Giuliano Nari, ki že osem let sedi v zaporu v pričakovanju sodbe, čeprav so že padle vse najhujše obtožbe na njegov račun. Zahtevajo nadalje reformo kazenskih zakonikov in sodnega aparata, konec zakonodajnega izjemnega stanja, spoštovanje demokratičnih pravic.

Radikali bodo manifestirali ves dan in vabijo vse demokrate, naj se pridružijo protestu

Rešeno vprašanje proizvodnih prostorov

Občina bo kmalu popravila Ul. IV Novembre v Podgori

Dolgoletno vprašanje ureditve Ulice 4. novembra v Podgori je bila osrednja točka na seji tamkajšnjega rajonskega sveta v četrtek zvečer. Prisoten je bil tudi občinski odbornik za javna dela Mario Del Ben, ki so mu prisotni ponovno postavili zahtevo, naj se nujno pričnejo popravila ceste, na kateri je bilo v zadnjem času že več nesreč, prav zaradi neurejenosti cestnega tlaka.

Cesta je polna lukenj, treba je popraviti pločnike, še največja nevarnost pa predstavljajo prave stopničke ob pokrovi, ki zapirajo odprtine kanalizacijskega omrežja. Vožnja je zaradi tega težavna, že za same avtomobile, skrajno pa je nevarna za kolesarje in motoriste. V zadnjem času je bilo že več padcev, nekateri tudi s hudimi posledicami, prav zaradi neurejenosti ceste.

Del Ben je dejal, da si občina že dalj časa prizadeva, da bi takoj rešili problem. Povedal je, da bi morali pred koncem oktobra dati v zakup dela za asfaltiranje ceste, ureditev pločnikov in odpravo ostalih težav, že novembra pa naj bi se delo tudi začelo.

Del Ben je tudi zagotovil, da bodo zadovoljivo rešili vprašanja razsvetljave spomenika padlim, tako da bo stalno gorela majhna lučka, rajonski svet pa bo razpolagal s ključji za prižiganje osrednje razsvetljave ob praznikih in slovesnostih. Svetovalci

so tudi pozvali odbornika, naj poskrbi za postavitev raznih naprav na parkirišču pred športno palačo. Prostor namreč uporabljajo za razne prireditve, zato bi bili potrebni boljše razsvetljave, električni priključki, higienske naprave in drugo. Tudi v zvezi s tem vprašanjem se je Del Ben obvezal, da se bo pozanimal za ugodno rešitev.

Na seji rajonskega sveta so nato dalj časa razpravljali o umestnosti podelitve prispevka prirediteljem procesije, ki bo čez dva tedna ob tradicionalnem cerkvenem prazniku v Podgori.

Urejena cesta Ročinj-Kambreško

Prebivalci vasi Ročinj in Kambreško so zadovoljni, ker so izpolnili njihovo dolgoletno željo. Te dni so namreč izročili prometu razširjeno in modernizirano cesto med obema območjema. Dolga je nad 4 km, dela pa so stala okoli milijardo 300 milijonov dinarjev. Za izboljšanje cestne povezave pa so prebivalci obeh vasi prispevali tudi veliko svojega dela. Sedaj se trudijo, da bi popravili tudi cesti, ki iz Kambreškega peljeta proti Goriskim brdom in na območje Livka nad Kobari-dom.

V Ločniku aretirali tatu ki je kradel po stanovanjih

Orožniki so v Ločniku v četrtek aretirali 23-letnega Nasarja Pajazitaja iz Prištine, ki naj bi bil odgovoren za vsaj štiri tatvine v Ločniku in bližnji okolici v zadnjih 20 dneh. Do aretacije je prišlo potem ko je tat opravil še svoj zadnji podvig v vili Luciana Bittesinija v Ul. Campagna Basa pri Ločniku. Z običajno tehniko (s kamnom je razbil šipo in nato odprl okno od znotraj) je vtiolil v hišo in iz nje odnesel vse, kar se mu je zdelo kolikor toliko vredno: fotoaparat, srebrnino, krzno, ure, nekaj zlatnine, raznovrstne kovance in drugo. Morda bi se tudi tokrat izmazal, kot pri prejšnjih treh tatvinah, če ga ne bi v četrtek zapazil lastnik neke barake nedaleč od kraja zadnje tatvine. Tu kaže, da se je Pajazitaj nastanil v zadnjih tednih. Tat se je lepo oprostil in dejal, da se takoj odpelje s svojim motornim kolesom. Vendar to ni prepiralo moža, ki je, mimogrede povedano, upokojeni orožnik. Poklical je svoje že aktivne ločniške kolege, ki so kmalu ujeli tatu in našli na njem za skoraj štiri milijone lir blaga, pač ves plen iz Bittesinejeve vile. Pajazitaja so pospremili v goriški zapor pod obtožbo tatvine z obtežilnimi okoliščinami. Sedaj raziskujejo izvor motornega kolesa, ki je verjetno tudi ukradeno, poleg tega pa se preiskava nadaljuje, da bi dobili morebitnega pajdaša,

skih letih 1984-85 in 1985-86. Zainteresirani bodo lahko vložili prošnje za suplenec neposredno ravnateljem šol (največ 20) v roku 10 dni od objave.

Tatovi v stanovanju

Medtem ko so v Ločniku uspeli prejeti domnevnega vtiolilca, pa se je menda izgubila vsakršna sled za tatovi, ki so vdrl v stanovanje Alme Arnosti v Gorici (Largo Pacassi 2). Nepovabljeni gostje so svoj podvig opravili najbrž v ponedeljek proti večeru.

prispevki

Za goriški Zeleni križ so v razne namene darovali: Livia in Giorgio Locardi 20.000 lir, Wally Federici in Mira Sorc 15.000 lir, Anna Bandelli 20.000 lir, Anna Belli 20.000 lir, druž. Zel, Martorana in Vergna 15.000 lir, druž. Montico, Pellican in Punteri 50.000 lir, N.N. 1.000 lir, Anna Culot vd. Qualic in sinova 50.000 lir, Livio Larise 20.000 lir, sestra Bruna De Marchija 100.000 lir, Giuseppina Conte 10.000 lir, N.N. 30.000 lir, stanovalci hiše v Ul. Campi 54 45.000 lir, N.N. 500 lir, N.N. 5.000 lir, gospoda Petroni in Lovisoni 100.000 lir, N.N. 1.000 lir, Anna Volpis 20.000 lir, Mariuccia Louvier 20.000 lir, N.N. 1.000 lir, Armida Moratti 15.000 lir, Sergio De Luca 10.000 lir, N.N. 5.000 lir, Maria in Alberto Batti 10.000 lir.

Lestvice suplentov

Na šolskem skrbništvu bodo danes objavili lestvice slovenskega in italijanskega učnega osebja, ki je zaprosilo za dodelitev učnega mesta v šol-

brili še nekaj finančnih posegov Goriskega sklada: 80 milijonov lir občini Skocjan za obrtniško cono, 40 milijonov lir trgovinski zbornici za dokončanje rekonstrukcije občinske klavnice v Gorici in 36 milijonov lir za izdelavo študije o obnovitvi zakona za gorisko prosto cono. Študijo pripravlja ustanova CERES. S prispevkom 50 milijonov lir bo trgovinska zbornica finansirala tudi izdelavo dveh načrtov: prvi zadeva preučitev, možnosti ponovne uporabe toplic pri Trziču, drugi pa sega na področje turizma v Gradežu. Načrt naj bi evidencialno obstoječe stanje in potrebe po izpolnitvi starih ali gradnji novih objektov, ki naj bi pripomogli k izboljšanju turistične ponudbe.

Sicer pa je bilo na zadnji seji razširjenega odbora trgovinske zbornice že spet veliko besedi o štirih stanovanjih, ki jih je pred leti kupila trgovinska zbornica s prispevkom Goriskega sklada in ki so (razen enega) še zmeraj prazna. Odbor je že lani sprejel odločitev, da se stanovanja prodajo na javni držbi, oziroma na podlagi neposrednih pogajanj. Poskusi so bili narejeni, vendar uspeha ni bilo in so stanovanja še zmeraj prazna.

Odtod odločitev, da jih bodo oddali v najem in to po podobnih kriterijih, kar zadeva določanje višine najemnine, kakor jih upoštevajo v zavodu za ljudske hiše. Razpisali bodo tudi natečaj.

Kakor znano so stanovanja v Ulici Fauti kupili pred leti, da bi omogočili premostitev težav s katerimi so se soočali vodilni funkcionarji carinske službe ob prihodu v Gorico. Od tedaj so se razmere bistveno spremenile, specifičnih potreb ni, ni pa predvidena okrepitev carinske službe, vsaj v prihodnjem srednjeročnem obdobju ne. Spričo občutne stanovanjske stiske bi bilo nesprejemljivo, da bi stanovanja ostala še naprej neza-sedena!

kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 »Breakdance«. Glasbeni film.
VITTORIA 17.30—22.00 »Una vergine per l'impero romano«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 »Windsurf« (Il vento nelle mani).

Trzič

PRINCIPE 18.00—22.00 »Star 80«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
EXCELSIOR 18.00—22.00 »Footlose«.

Nova Gorica in okolica

SOCA 18.30—20.30 »Žandarji in žandarke«. 22.00 »Ljubezan na vrti-ljaku«.
SVOBODA Zaprto.
DESKLE 19.30 »Bojevniki Bronx«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Baldini, Verdijev korzo 57, tel. 84-879.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

POGREBI

Danes v Gorici ob 11. uri Ettore Scubla iz splošne bolnišnice; ob 12.30 Ana Krasnik vd. Nanut iz splošne bolnišnice.

Obsodbi zaradi tatvine in posesti vlomilskega orodja

Na goriskem sodišču so včeraj po hitrem postopku obsodili na 5 mesecev zapora in plačilo 60 tisoč lir globe 33-letnega Dejana Jerkoviča iz Rožne Doline, Vipavska 41, ki so ga prejšnjo soboto aretirali v Carducci-jevi ulici, ker se je peljal na ukradenem motornem kolesu. Jerkoviča so izpustili na prostost, kajti kazni je pogojna in brez vpisa v kazenski list.

Kot smo poročali so moža aretirali 15. t.m. ob 4. uri zjutraj in ga pospremili na kvesturo, kjer pa so se stvari zapletle, ker je žalil in se upiral javnim funkcionarjem.

Osem mesecev bo moral presedeti v goriskem zaporu 27-letni Robert Dolenc iz Nove Gorice. Na razme-roma strogo kazni zaradi posesti vlomilskega orodja ter običajnih žalitev ter upiranja javnim funkcionarjem so ga prejšnje dni obsodili na preturi, ob upoštevanju, da je Dolenc bil že v preteklosti obsojen zaradi tatvine. Dolenca so agenti letkega oddelka aretirali pred 10 dnevi v bližini Ul. degli Scogli, potem ko jih je obmejni policija malo prej obvestila, da je skupaj z neko drugo osebo pre-skočil ograjo na italijansko-jugoslovanski meji, nedaleč od solkanskega mejnega prehoda.

Na prihodnji teden so odložili proces proti trem mladim Srbom, ki so pred kakim dnevom prav tako pre-skočili mejo pri Solkanu in povzročili nato pretep s policijskimi agenti,

● V pokrajinski sejni dvorani bo danes študijsko srečanje na temo »Kak-

šne so perspektive tečajev 150 ur«. Organizatorja srečanja sta pokrajinska uprava in zavod IRRSAE. V dopoldanskem delu bodo na vrsti poročila o dosedanjih izkušnjah na področju dopolnilnega izobraževanja.

JUTRI V NOVI GORICI

Slovesnost ob odkritju kipa dr. E. Besednjaku

Na Erjavčevi cesti v Novi Gorici bo jutri ob 10. uri slovesnost ob odkritju doprsnega kipa dr. Engelbertu Besednjaku. Na slovesnosti bo govoril Drago Legiša.

Pobudo za postavitev trajnega obeležja politiku in enemu od voditeljev primorskih Slovencev med dvema vojnama je dal Klub starih goriskih študentov.

razna obvestila

Občinska uprava v Doberdoba namerava prodati na dražbi material, ki ga ne uporablja več in sicer šolske klopi, lesene mize itd. Dražba bo danes, ob 15. uri, na dvorišču osnovne šole v Doberdoba.

V Avditoriju v Ul. Roma bodo danes, ob 17. uri, odprli potujočo razstavo na temo »Pošta v Italiji«. Razstavo prireja občina, mednarodni študijski center za pošto zgodovino ter filatelistično in numizmatično društvo v Gorici.

Lubadarji in plesen med glavnimi krivci za odmiranje črnega bora na našem Krasu

Lubadarji, majhni hroščki in plesen so krivi za odmiranje borovcev na Goriškem Krasu, zadeva pa je povezana tudi z neugodnimi vremenskimi razmerami lani, zlasti z daljšim sušnim obdobjem. To so prve ugotovitve ravnateljstva za gozdarstvo, ki pojavu pazljivo sledi že nekaj mesecev, pravzaprav od začetka poletja.

V našem listu smo takrat že tudi opozorili, da na nekaterih krajih množično odmirajo borova drevesa, tudi tam, kjer so klimatski pogoji precej ugodni za to rastlino, ki je bila prinesena na Kras šele v prejšnjem stoletju, ob prvih poskusih gozdoznanja.

Usihanje dreves je pravzaprav naraven pojav, naravna selekcija, vendar le tam, kjer so drevesa zelo gosto druga ob drugem. Navadno odmirajo manjše ali manj razvite rastline. Pojav odmiranja pa je letos krepko razširjen in to tudi na takih rastiščih, kjer ga praviloma ne bi smelo biti, zato pri gozdni upravi še posebej pozorno sledijo dogajanju, redno opravljajo preglede, kjer je odmiranje najbolj razširjeno, analizirajo odmrle veje in druge dele dreves.

»Čeprav menimo, da smo ugotovili

zakaj se sušijo borovci, ne moremo povsem izključiti možnosti drugih vzrokov,« nam je v pogovoru dejal dr. Bertoldo, ki se pri ravnateljstvu gozdarske službe ukvarja s to zadevo. Kateri vzroki bi utegnili biti, nam ni hotel povedati, čeprav je v nadaljevanju pogovora posredno namignil, da bo najbrž treba upoštevati, poleg naravnih dejavnikov (lubadarjev in plesni), tudi onesnaženost zraka, za kar pa je kriv človek. Prav zato namenja spremljanju bolezenskih pojavov še posebno pozornost. Zadeva pa ni tako lahko rešljiva, ker primanjkuje predvsem strokovnjakov. Ugotovitve do katerih so prišli v drugih deželah in državah je mogoče le deloma upoštevati, zaradi zelo velikih razlik v sestavi tal, klime in ne nazadnje stopnji onesnaženosti ozračja. Naš kras predstavlja v tem specifičnost in prav zaradi tega bi bilo treba začeti s povsem novimi raziskavami.

Kaj nameravajo pri gozdni upravi storiti, če se bo pojav še širil? »Trenutno smo v nekakšnem obdobju preučevanja. Vegetacijska doba je za letos v glavnem končana, zato bo primerjave mogoče opraviti šele sredi prihodnjega leta. Precej ostra zima bi utegnila imeti ugodne posledice, seveda, če se drevesa sušijo

zaradi napada lubadarjev in plesni. Sicer pa so potrebna dolgotrajna opazovanja,« pravi dr. Bertoldo.

Ob koncu pa morda še kratka predstavitev domnevnega krivca, ki ga zaradi majhnih dimenzij in zaradi njegovih življenjskih navad dokaj težko opazimo. Lubadarji so hroščki, največji dosežejo do 11, 12 milimetrov dolžine, nekaj vrst pa dosega komaj 3 do 4 milimetre. Samička izdolbe v skorjo dreves, pa tudi v mehko plast lesa na zunanem obodu debela matični rov, v neposredni bližini pa še vrsto manjših in krajših rogov, kamor položi jajčeca. Ličinke rove poglobijo in se na koncu zabubijo. Ob ugodnih vremenskih razmerah se v enem letu izležejo dve do tri generacije hroščev, ki se posebno radi naseljujejo na iglavcih. Kaj pa plesen? Zadeva je preprosta. Hrošči se selijo z debela na deblo in s tem prenašajo trose plesni iz okuženih dreves na zdrava. Ko samičke izdolbe rove v les, pridejo trosi v stik z limfo in v kratkem času se tako razširijo po celem drevesu. Posebno primerne življenjske pogoje najdemo lubadarji v slabo razvitih ali že na pol suhih drevesih, ali v drevesih, ki so bila poškodovana zaradi ognja, daljšega sušnega obdobja ali neprimerne lege in sestave tal.

Okrog 2500 poslušalcev na koncertu A. Vendittija

V četrtek zvečer je v goriški športni hali nastopil znani rimski kantautor Antonello Venditti. Venditti že leto in pol dni nastopa po Italiji sam s svojim klavirjem — tako stanejo koncerti mnogo manj — in dosega velike uspehe. Tako je bilo tudi v Gorici, kjer je kljub zelo slabi akustiki preko dvatisoč petsto ljudi navdušeno sledilo nastopu.

Po že ustaljeni praksi je Venditti razdelil koncert na dveje. Najprej je na klavirju zapel svoje prve, in brez dvoma najboljše, pesmi. Začel je s socialnimi pesmimi kakor »Sora Rosa«, »Campo de' fiori«, »Marta«, »A Cristo«, ki so širši publiki neznane, vendar se v njih prepletajo zelo lepe in zanimive tematike vsakdanjega življenja in svobode.

V prvem delu je zapel tudi nekaj bolj komercialnih pesmi — »Lilly«, »Roma capoccia« — zaključil pa ga je s pesmijo »Compagno di scuola«, kjer obravnava študente in njihovo gibanje na začetku sedemdesetih let. Nato se je preselil na električni klavir Yamaha in začel z »Bomba o non bomba«, »Sara«, »Sotto il segno dei pesci«, za katere se je publika ogrela in jim sledila s pravim navdušenjem. Pesmi drugega dela predstavljajo novo Vendittijevo obdobje, kjer opušča angažirane pesmi in klavir in dosega zavidljive komercialne uspehe. Koncert se je nadaljeval s

popevkami z albumov »Sotto la pioggia« in »Cuore«, ki je pred kratkim izšel. Kot običajno je nastop sklenil s pesmijo »Grazie Roma«, zahvala nogometni ekipi Rome, katere je Venditti aktiven navijač.

Nastop je bil na zadovoljivi ravni, čeprav se nam je Venditti zdel utrujen in ni bilo daljših pogovorov s publiko, kakor smo jih bili vajeni z lanskega nastopa v Trstu in z letošnjega v Gradežu, kjer je bil Vendittijev nastop znatno boljši. (al)

Prireditve ob prazniku v Šempetru

V mesecu septembru so imeli po raznih vaseh onstran meje svoje krajevne praznike, ki spominjajo povečini na dogodke iz medvojnega obdobja. Tako so bili prazniki v Solkanu, Biljah, Dornberku, Grgarju in drugod. Poseben pester program so pripravili za praznik v Šempetru. Tako bodo danes ob 18. uri odprli razstavo del slikarja Vladimira Hmejaka, ob 18.30 pa bo prispela skupina mažoret iz Ljubljane. Spremljala jih bo godba na pihala. Kaže, da bodo glavna atrakcija večera. Nastop skupine mažoret z atraktivnimi plesni se bo začel ob 21. uri. Sledil bo ples, ki bo trajal do 2. ure v nedeljo.

PRAZNIK 50-LETNIKOV IZ ŠTEVERJANSKE OBČINE

Čas prehitro teče — tako nekako so ugotavljali te dni števerjanci, tisti, ki so v najboljših letih. Prvo soboto v septembru so se na prijetni družabnosti zbrali petdesetletniki iz števerjanske občine ter v družbi in predvsem veselo proslavili jubilej.

Zjutraj so se zbrali pri cerkvenem obredu v domači cerkvi, po zakuski pa so se odpeljali v Passariano, na ogled Ville Manin. Ker je bilo še prezgodaj za povratek, so jo mahnili

še do Lignana ter se v večernih urah spet zbrali na skupni večerji v Dolu. Tu je bila tudi najbolj primerna prilagoditev, da so obudili spomine na otroška in fantovska leta. Prijetnih in manj prijetnih spominov je bilo najbrž kar veliko, saj se je družabnost zavlekla do zgodnjih jutranjih ur.

Na sliki: 50-letniki pred cerkvijo v Števerjanu.

V Goriških Brdih predvidevajo za tretjino manjši pridelek grozdja

Trgatev se bo pričela prve dni oktobra

DOBROVO V GORIŠKIH BRDIH — Trgatev se bliža in pogovori se nanašajo na vinogradništvo, cene grozdja in vina, na prihodnost tega območja, kjer pridelajo skoraj četrtino vseh vin v Sloveniji. Vina iz Brd so znana, cenjena in imajo sloves po vsej Jugoslaviji in tudi v tujini. Na mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani so bili nagrajeni vsi vzorci, ki so jih poslali iz vinske kleti na Dobrovo. Vinski sortiment so razširili za nekaj novih vrst visoko kakovostnih oziroma vrhunskih vin, ki jih že pošiljajo na trg. Gre za novo vino cabernet, novo namizno rdeče vino in za briški rose, to je za vrhunsko rdeče vino posebne barve in okusa.

Trta daje značaj in podobo Brdom in zaradi tega v kleti govore o škodi, ki so jo vremenske nesreče povzročile letošnji letini. Ponekod je toča klestila tudi krikar, zaradi neugodnih vremenskih razmer pa bo pridelek grozdja za 400 vagonov manjši od pričakovanega. Klet bo predvidoma odkupila in predelala o-

koli 1.100 do 1.200 vagonov grozdja. Seveda vsi pričakujejo, kakšne bodo odkupne cene letošnjega pridelka. Kmetje opozarjajo, da so se pridelovalni stroški, upoštevajoč visoke cene gnojil, škropiv, goriva, in drugih reprodukcijskih potrebščin, povečale za 200 odst., in zaradi tega menijo, da bi morali odkupne cene grozdja prilagoditi tem stroškom. Vinski kleti soglašajo z zaskrbljenostjo zaradi neprestanega večanja pridelovalnih stroškov, toda dodajajo, da cene grozdja oziroma vina do- loča tržišče. Maloprodajne cene vina so v Jugoslaviji spet sproščene, kar pomeni, da se prosto oblikujejo glede na ponudbo in povpraševanje. V Jugoslaviji se zaradi slabšanja življenjskih razmer zmanjšuje tudi poraba vina, toda dobra in kakovostna vina, kakršna so tista iz Brd, imajo še zmeraj zanesljivo tržišče. Maloprodajne cene belih vin iz Brd so letos celo povečale.

V takem ozračju naraščanja cen in gospodarskih težav so zadržni organi ob sodelovanju strokovnih

služb v kleti objavili prvi predlog odkupnih cen za grozdje nove letine. Cena bo odvisna od sladkorne stopnje v grozdju, pri čemer bi odkupne cene za posamezne sorte znašale od najmanj 2.600 do nad 4 tisoč starih dinarjev za kilogram grozdja. Treba pa je opozoriti, da so to le akontacijske cene, nekatere začetne cene. Ko klet vino proda in ugotovi dejanski dohodek, šele napravijo finančni obračun med vinogradniki in zadrugo.

Ob takih in podobnih razmišljanjih v Brdih vendarle radi povedo, da imajo skoraj vse razpoložljive površine posajene s trto in da je vseh vinogradov okoli 1.700 hektarov. Kljub sedanjim gospodarskim težavam imajo zaupanje v vinogradništvo in njegovo prihodnost, pri čemer pa bo potreben zmeraj večji poudarek na kakovost vin. Tej kakovosti služi tudi nov laboratorij, ki so ga pred začetkom trgatve odprli v vinski kleti na Dobrovo.

MARJAN DROBEŽ

ZONE SVETINA

Med nebom in peklom

252.

Zasmejala se je na ves glas.

»Enrico, to ni nobena skrivnost, o tem čivkajo že vrabci po mestu. Moj oče pa je razmišljal o tem, še preden smo vojno začeli.«

Pogledal jo je sovražno in očitajoče.

»Seveda, tvoj oče... Javna skrivnost je, da ni nikoli maral fašističnega režima in tudi mene ne.«

»Torej to je moti... Glavno je, da te jaz ljubim. To je dovolj. Oče prej ali slej privoli v vse, kar si zaželim. Potrpi, nazadnje boš mož milijonarke.«

Losanna je strmel mimo nje v okno, kjer se je zgostil mrak.

»Poslušaj, draga moja, popij kaj močnega, da te ne bo vrglo v znak. Tvoj oče je lahkomišeln človek, kot so vsi bogataši. Misli, da denar pomeni vse. V tem kotu pa ti je njegovo mišljenje in delovanje bolj položaj kot v korist.«

»Ne slepomiš, Enrico, povej naravnost, kaj imaš za bregom.«

»Prav. Tvoj oče je zapleten v zaroto proti vladi in duceju. Tudi če bi zarota uspela, bi on izgubil glavo. Me zdaj razumeš? Po službeni dolžnosti bi ti moral uničiti očeta ali pa izdati idejo, državo, duceja in samega sebe.«

Povedal ji je podrobnosti, kje je oče nasedel in s kakšnimi ljudmi se je povezal. Dal je celo denar za podkupnine ljudem, ki naj bi strmoglavili vlado in duceja.

Planila je v jok, ga objela in se drhteča kot otrok, ki ga zdrami strah, privila k njemu.

»Enrico, tega ne boš napravil. Si res tako krut, da boš ubil svojo ljubezen? Reši ga, če hočeš imeti mene! Vsaj enkrat bodi človek in ne uradnik države,

ki te slabo plačuje. Ne bodi sentimentalni do moža, ki ti ni bil nikoli resničen prijatelj. Namesto da bi te bil nagradil, te je zavrzel in odrinil v te odročne kraje.«

»V tvojem govorjenju je zrno resnice. Sicer pa veš, da ne morem odkloniti nobene tvoje želje.«

Po večerji je gospod Depolo na hčerino željo sprejel ljubimca svoje hčere Losanno v svojem kabinetu. Privolil je, da se pogovorita na štiri oči.

»Kaj mi imate dobrega povedati, gospod Losanna?« je začel Depolo s prijaznim glasom, ki pa ni mogel skriti žela sovražstva in prezira v lokavih očeh.

»Nič dobrega, gospod Depolo. Žalosti me, da ste vi, drugače tako pameten in premeten mož, prijeli brez rokavic za vroče železo.«

»Kako mislite, dragi moj? Me skušate izsiljevati? Najbolje je, da takoj preideva k stvari in položiva karte na mizo.«

»Pa bodiva pri stvari. Bili ste naivni in šli ste kot slon na jamo. Zdaj ste v njej in trenutno v mojih rokah. Da ne bova slepomišila, si oglejva kopije tega dokumenta. Z denarjem ste podprli ljudi, ki nameravajo zrušiti vlado.«

Gospod je preletel pisanje in prebledel. Sesedel se je na stol in znoj mu je orosil čelo. Natočil si je kozarec vode in jo popil. Losanna je opazil njegovo stisko, pa je dodal:

»To ni vse. V luči navodil, ki nam jih je dal sam duce, ima to še drugačen pomen in tudi posledice. Vsi, ki so se pokazali iz lukenj kot njegovi sovražniki, bodo takoj uničeni.«

Losanna je užival v nemoči moža, ki je v hipu dojel svojo napako. Gledal ga je, kako se sprehaja po sobi in razmišlja, kaj naj ukrene. Skušal se je zagovarjati:

»Veste, ni vse tako, kot si mislite. To je igra na dve karti. Tega mi ne morete zameriti. Taki igri smo bili Italijani vedno privrženi, in sami veste, da nam je koristila.«

»Imate prav, to na splošno drži. Toda v tej situaciji je drugače. Jaz vas imam v rokah. Dve možnosti sta — da vas pomagam pogubiti ali rešiti tako, da izpostavim samega sebe. Ne bova se slepila. Vem, da

me ne marate. Toda zaradi vaše hčerke vas bom poskusil potegniti iz vode. Formula za rešitev pa se glasi: treba je kupiti človeka, ki je zbral to dokumentacijo, in prikazati stvar tako, kot da ste vse, v kar ste vpleteni, počeli z mojim privolenjem, da smo laže odkrili druge. Ste si na jasnem? Take mahinacije so nam nekaterim dovoljene.«

Gospod Depolo je molče vzel iz listnice ček in napisal nanj veliko vsoto. Porinil ga je pred Losanno in skrušeno zamrmral:

»Bo dovolj?«

»Mislim, da ne bo dovolj,« je dejal Losanna hladno in dodal: »Je vaša glava vredna samo toliko? Vzel je ček in pripisal vsoti še eno ničlo.«

Gospod Depolo je požrl grenko slino in mirno podpisal.

Naslednji dan je prišel Losanna z usnjeno službeno aktovko. Z gospodom Depolom sta šla v salon, kjer so v kaminu plapolali plameni in širili prijetno toploto.

Depolo, ki ni spal vso noč in je že razmišljal, da bi pobegnil ali se umaknil v domače skrivališče, je zvedavo gledal Losanno. Le-ta ga je pustil nekaj časa v negotovosti, potem pa je rekel:

»Gospod, imela sva srečo.« Odprl je aktovko in izvil iz nje šest kopij dokumentov in poročila. Razgrnil jih je na mizo pred presenečenega moža, ki si je natikal očala, da bi še enkrat prebral obtožbo za sodelovanje v zaroti.

Losanna je vzel papirje v roke in jih drugega za drugim pretrgal, zmečkal in zmetal v plamene. Oba sta gledala, kako papir ogleni in razpada v ničnost.

Depolo je nalil dve čaši konjaka. Poplaknila sta grenko slino.

»Hvala, gospod Losanna, tega vam ne bom pozabil nikoli.«

Inšpektor je v dušku izpil in postavil kozarec na mizo.

»Postali ste naš človek, gospod Losanna.«

Jubilejne igre treh dežel v Celovcu

Prvi dan v znaku premoči Slovenije

BRUNO KRIŽMAN

Desete jubilejne igre treh dežel so se v Celovcu začele v znaku premoči slovenske reprezentance, ki je v prvem dnevu premočno zmagala v atletskem tekmovanju, zobe pa je pokazala tudi v ostalih panogah.

Ekipa Furlanije - Julijske krajine je v osrednji točki včerajšnjega sporeda na atletskem tekmovanju nastopala z zelo okrnjeno ekipo. Danes in jutri se namreč odvija tudi italijansko državno prvenstvo, tako da so najboljši odsojni v Celovcu. Kljub temu so atleti iz naše dežele dosegli dve prvi mesti, medtem ko so atletinje ostale praznih rok. Od prisotnih slovenskih predstavnikov, članov športnega združenja Bor, se je najbolje odrezal Marjan Guštinčič, ki je bil 4. v teku na 100 m s časom 12''58; Veronika Gerdol je bila 5.

na 80 m čez ovire s časom 13''77, zgolj iz ekipnih potreb pa je nastopila tudi v teku na 200 m. V višino je Lidija Glavila skočila 145 cm.

Prvo zmago za našo deželo je dosegel Videmčan Piccini, ki je v daljini dosegel 611 cm in s tem tudi popravil osebni rekord. Štafeta 4x100 m je izkoristila hudo napako Slovenije in odnesla drugo zmago dneva. Srečo pri fantih so takoj nato »popravila« dekleta, ki so pri predaji izgubile paliko in bile izključene. Napaka jih je stala tudi drugo mesto v ženski ekipni konkurenci.

V namiznem tenisu se je Furlanija - Julijska krajina v prvih srečanjih spoprijela s Slovenijo in zabeležila dva huda poraza. Fantje so izgubili 1:9, dekleta pa kar z 0:9. Igralke športnega krožka Kras so igrale takole: D. Ukmar - Lasič 0:2 (20:22, 20:22); D. Ukmar - Markez 1:2 (20:22, 21:13, 15:21); K. Marušič -

Černe 0:2 (11:21, 13:21); K. Marušič - Matjašič 0:2 (9:21, 13:21); D. Guštin - Černe 0:2 (13:21, 16:21); D. Guštin - Matjašič 0:2 (16:21, 11:21).

V večernih urah so organizatorji za vse udeležence priredili izlet z ladjo po Vrbskem jezeru. Kljub precej neugodnemu vremenu je bilo vzdušje toplo in prijateljsko.

Prekinitev 4. partije

MOSKVA — Četrto partijo šahovskega dvoboja v Moskvi za naslov svetovnega prvaka med Karpovom in Kasparovom so prekinili v 41. potezi. Tokrat ima bele figure Kasparov, igrata pa damino indijsko obrambo. Partijo bosta nadaljevala danes, v vodstvu pa je Karpov, ki je zmagal v tretji partiji.

Za srečanje proti Bolgariji

Novosti v jugoslovanski nogometni reprezentanci

Novi trener jugoslovanske nogometne reprezentance Milutinović je včeraj objavil spisek igralcev, ki jih je sklical za prvo kvalifikacijsko tekmo za svetovno prvenstvo, ki bo čez dve leti v Mehiki. Za srečanje proti Bolgariji, ki bo 29. t.m. v Beogradu, so bili sklicani: Stojić, Pudar, Zoran Vujović, Krmpotić, Baljić, Radanović, Hadžibegić, Jozi, Zajec, Gudelj, Ješić, Baždarević, Slišković, Gračan, Georgijevski Šestić, M. Djurovski, Zlatko Vujović, Vokri in Pančev.

Igralci se bodo zbrali v ponedeljek v Beogradu, kjer bodo tudi imeli vse treninge. Kot vidimo, je po nedavnem katastrofalnem porazu v prijateljski tekmi proti Škotski, ki je »plavim« nasula kar šest zadetkov, Milutinović vnesel nekaj sprememb. V e-

kipi ne bo nediscipliniranega Pantelića, manjkala bosta tudi poškodovana Milguš in Matijević. Tudi Bahtić in Batrović, ki nista izpolnila pričakovanj v Glasgowu, nista na spisku. Izmed igralcev, ki igrajo v tujini, pa se je Milutinović odločil le za Zajca. Glede na to, da bo tekma že čez teden dni, žal tudi tokrat reprezentanti ne bodo imeli preveč časa za uigravanje.

Včeraj so objavili tudi seznam mlade reprezentance, ki se bo dan prej v Zrenjaninu pomerila z mlado vrsto Bolgarije. Sklicani so bili: Omerović, Vukadin, Bošnjak, Brnović, Sabaradžinović, Andrijašević, Ištvančić, Lesjak, Stevanović, Milošević, Asanović, Bajović, Glavović, Savičević, Gojić in Djurić.

V košarkarskem medcelinskem pokalu

Uspešen začetek Bancorome

V svojem prvem nastopu v košarkarskem medcelinskem klubskem pokalu v Sao Paulu (Brazilija) je italijanski evropski prvak Bancoroma zanesljivo odpravil domačo peterko Siria. Končni izid 100:88 zgovorno pravi o premoči Italijanov, ki se lahko ponašajo z zelo močnim ameriškim parom Flowers - Townsend. Skupaj sta dosegla več kot dobro polovico košev za svoje moštvo. Še zlasti se je izkazal Townsend, ki bo tudi v prvenstvu prav gotovo uspešno nadomestil Larryja Wrighta, protagonista vzpona rimskega kluba v državni in evropski vrh. Townsend je dosegel kar 28 košev, veliko večino metov pa je izvedel z velike razdalje. Upeštevajoč dejstvo, da na tem medcelinskem pokalu še niso uvedli meta za tri točke, je jasno, da bo ta temnopolt »play-maker« strah in trepet vseh obramb.

Kar zadeva pokal sam, velja poudariti, da prireditelji ni najbolj u-

spela. Ogromna dvorana v Sao Paulu, ki premore 16 tisoč gledalcev, je praktično prazna. Severno Ameriko zastopa povprečna peterka Marathon Oil, ki prav gotovo nima nič skupnega z boljšimi vseučilišnimi ekipami iz ZDA, vrhu tega pa je povsem nesmiselno, da igrajo po starih pravilih.

Izida drugega dne: Obras Sanitarias (Arg.) - Marathon Oil (ZDA) 97:88 (51:38); Bancoroma (It.) - Sirio (Br.) 100:88 (55:53).

Začasna lestvica: Sanitarias 4, Bancoroma in Sirio 2, Barcellona in Marathon Oil 0. (Bancoroma in Barcellona imata tekmo manj).

Prihodnje kolo: Bancoroma - Sanitarias in Marathon Oil - Barcellona.

● ŠTEVILNE ODSOTNOSTI. Na današnji kolesarski dirki po Romagni bo manjkala vrsta znanih imen. Na startu ne bo Moserja, Argentina, Cortija in Saronija ter Continija.

kratke vesti - kratke vesti

NOGOMETNA C-2 LIGA

Gorizia v gosteh

Jutri se bo pričelo prvenstvo C-2 lige, v katerem igra tudi Gorizia (B skupina). Za Gorizane bo že prvo kolo težavno, saj bodo prvo srečanje igrali v Mantovi, proti ekipi, ki je svoje dni že nastopala v A ligi. Kljub temu pa je trener Russo prepričan, da bodo njegovi varovanci zaigrali odločno in da rezultat ne bo izostal. Svojo prvo tekmo pred domačim občinstvom pa bo Gorizia opravila naslednjo nedeljo, ko bo gostila Omege.

Azzurra spet prva

PORTO CERVO — »Azzurra« je osvojila tudi četrto kvalifikacijsko regato na svetovnem prvenstvu za 12-metrsko jadrnico. Začasna skupna lestvica je naslednja: 1. »Victory 83« (YC Italiano) 26 točk; 2. »Azzurra« (YC Costa Smeralda) 25,50; 3. »Kana 1« (YC Secret Cove) 21,25; 4. »Freedom« (YC Costa Smeralda) 20,25;

5. »New Zealand (YC Royal New Zealand) 15; 6. »Challenge 12« (YC Marina di Carrara) 13; 7. »Gretel II.« (Royal YC Sidney) 12; 8. »France 3« (YC Corinthian) 12.

Walker pri Simacu

Milanski košarkarski klub je v samih 48 urah zaključil pogajanja z močnim belopoltim ameriškim krilom Wallyjem Walkerjem. Walker je star 30 let, visok 202 cm, za sabo pa ima bogato kariero v ameriški NBA ligi. Igral je z ekipama Blazerja in Supersonica in je gotovo boljši od Byrnesa, ki je v zadnjem hipu odklonil ponudbo Simaca. Drugi Američan milanskega kluba bi moral biti center Russ Schoene.

Gibson k Berloniju

TURIN — Drugi Američan košarkarske ekipe Berlonija bo Michael Jerome Gibson, 2,06 m, krilo-center. Gibson, ki se bo tako pridružil potrjenemu Scottu Mayu, je igral pri Washington Bullets.

DREVI V MONTECARLU

La Rocca za naslov svetovnega prvaka

MONTECARLO — Italijanu afriškega porekla Ninu La Rocca se po tolikem nestrpnem pričakovanju le ponuja priložnost, da se pomeri za naslov svetovnega prvaka, in sicer s 23-letnim Američanom Don Curryjem. Naloga dve leti starejšega La Rocce nikakor ni lahka. Curry ni še nikoli poražen zapustil ringa. V dosedanjih 19 dvobojih je kar 14 zmagal pred iztekom predvidenih krogov, le petkrat pa je bil boljši po točkah. Odličen je bil tudi kot amater, naslov svetovnega prvaka pa je osvojil februarja lani proti Korejcu Sok Hwangu, potem ko je slovit Sugar Ray Leonard obesil rokavice na klin.

Zelo bogato profesionalno kariero ima tudi La Rocca, ki je boksal že proti 60 nasprotnikom in je izgubil le dvoboj z Gilefom v Las Vegasu, še tega samo zaradi rane na arkadi.

Nocojnjim dvoboj med Curryjem in La Rocco bo s pričetkom ob 23.35 prenašala tudi prva italijanska televizijska mreža.

Jutri na Reki odbojkarški Pokal prijateljstva

Tudi Meblo, Sloga, Val in Bor JIK Banka

Jutri bo na Reki tradicionalni Pokal prijateljstva za moške in ženske odbojkarške ekipe v predstavištvu Slovenije, Hrvaške in naše narodnostne skupnosti v Italiji.

V zelo močni konkurenci bodo našo odbojko pri moških zastopali Val in Bor JIK Banka, pri ženskah pa združena ekipa Mebla in Sloga. Udeležbo na reškem turnirju so si te ekipe zagotovile na kvalifikacijah, na katerih so nastopile vse naše najboljšje ženske in moške ekipe, včlanjene v ZSSDI in ki so bile na sporedu maja in junija letos.

Organizator je nastopajoče ekipe razdelil v dve skupini, v katere so uvrstili po eno našo ekipo in eno šesterko iz Slovenije in Hrvaške. V moški skupini A se bodo pomerili Bor JIK Banka, Rijeka in Fužinar. Borovce čaka seveda skoraj brezupna naloga, saj s pripravami bistveno zaostajajo za hrvaškimi in slovenskimi 1.-B ligašem. Tudi sicer bi bila premoč Borovih nasprotnikov očitna, čeprav velja, da so letos Rečani oslavljeni in se bodo borili le za obstanek v drugi ligi. Ravančani pa enako ni-

so dobili pričakovanih okrepitev in bodo tako nastopili v lanskii postavi. Pri Boru JIK Banka je letos tudi prišlo do nekaterih sprememb in turnir bo za »plave« zanimiv prikazatelj možnosti šesterke.

V skupini B se bo štandreški Val pomeril z reškim Bulevardom in Bledom. Ta skupina je morda nekoliko šibkejša od prve. Bulevard je dokaj nepoznana ekipa izkušenih rekreativcev, medtem ko imajo Blejci solidno ekipo, ki bi lahko osvojila prvo mesto v skupini.

V ženski konkurenci seveda prednjači mariborski prvotigaš Paloma Branik, tudi sicer pa je konkurenca precej močnejša. Meblo in Sloga čaka torej dokaj težka naloga.

Če bo Paloma, kot kaže, nastopila v popolni postavi, lahko v skupini B združena ekipa Meblo objektivno računa le na drugo mesto, saj Marčana ne bi smela predstavljati nepremagljive ovire, dasiravno je ne gre podcenjevati.

Še težja je menda naloga Sloge, za katero bi bil res izreden podvig, če bi se ji posrečilo otresti se zad-

njega mesta v skupini A. Tako Rijeka kot Nova Gorica sta letos precej pomlajeni, vendar še vedno zelo dobri ekipi.

SPORED

POKALA PRIJATELJSTVA

Moški

Skupina A: 9.00 Bor JIK Banka - Rijeka; 10.00 Fužinar - Bor JIK Banka; 11.00: Rijeka - Fužinar.

Skupina B: 9.00 Val - Bulevard; 10.00 Bled - Val; 11.00 Bučevard - Bled.

Ženske

Skupina A: 9.00 Sloga - Rijeka; 10.00 Nova Gorica - Sloga; 11.00 Rijeka - Nova Gorica.

Skupina B: 9.00 Meblo - Marčana; 10.00 Meblo - Paloma Branik; 11.00 Paloma Branik - Marčana.

Finala za 5. mesto ob 14.00 (moški in ženske).

Finala za 3. mesto ob 15.00 (moški in ženske).

Finala za 1. mesto ob 16.00 (moški in ženske).

17.00 nagrajevanje.

šport na primorskem

Novogoriškim in koprskim nogometašem ne bo lahko

Ali bo nogometašem novogoriških Vozil in Kopra uspelo obdržati visoka mesta, Izoli pa napredovati na prvenstveni lestvici slovenske nogometne lige? Takšno vprašanje si pred jutrišnjimi tekmami 5. kola prvenstva postavljajo privrženci nogometa na Primorskem. Vsekakor primorskim klubom ne bo lahko. Vozila, ki vodijo na lestvici, potujejo na težko gostovanje k trboveljskemu Rudarju. V novogoriškem taboru pravijo, da bi bila osvojena točka velik uspeh in spodbuda. Koprčane pa čaka v Velenju ena najboljših slovenskih ekip — tamkajšnji Rudar. Gotovo je, da bodo gostje oslavljeni, saj ne bosta igrala Jakopič in Viler. Izola igra doma z mariborskim železničarjem in računa na drugo prvenstveno zmagoš V zahodni območni slovenski ligi pa so pari naslednji: Medvode - Jadran Loma, Naklo - Tabor Jadran, Piran - Pri-

morje. Jutri se pričnejo tudi tekmovanja v občinskih nogometnih ligah.

Vrtjebenske igralke namiznega tenisa, ki so lani osvojile 2. mesto v drugi zvezni ligi, so letos tekmovanje začele neuspešno. V uvodnem srečanju so v Ptujju izgubile z domačo ekipo 4:5 in v četrtek doma z enakim rezultatom proti Kranju. Jutri jih v Vrtobji čaka srečanje z Banjalčankami in v nedeljo s Travnikom.

Izmed številnih rekreacijskih aktivnosti ob koncu tedna na Goriškem omenimo nedeljsko kolesarsko dirko na 6 km dolgi progi med Mirmo in Opatjim Selom in tradicionalni pohod po Biljenskih gričih. V torek bo v Kobaridu gostovala znamenita zlata selekcija, ki se bo v malem nogometu pomerila z domačo ekipo. (DK)

Samaranch optimist

MOSKVA — Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Samaranch, ki je v Moskvi na srečanju med olimpijskimi odbori Afrike, Azije in Latinske Amerike, je znova izjavil, da je zelo optimist glede sovjetske udeležbe na olimpijskih igrah leta 1988 v Seulu.

Balinarski turnir na Goriškem

Jutri prireja TO ZSSDI za Goriško balinarski turnir ob 20-letnem delovanju balinarskega društva v Doberdobu. Turnir bo v dopoldanskem času na igrišču gostilne Perić v Doberdobu in gostilne Pri Vitotu na Drevoredu 20. septembra v Gorici.

Spored tekem je sledeč (pričetek ob 9. uri):

V GORICI: Gradina - Pevma; poraženec - Solkan; zmagovalec prve tekme - Solkan.

V DOBERDOBU: Sovodnje - Gorica, poraženec - Vrh, zmagovalec prve tekme - Vrh.

Finalno srečanje bo v popoldanskem času v Doberdobu.

obvestila

ŠD Kontovel

sporoča, da so odprta vpisovanja za aerobično telovadbo za ženske. Prijavitelje se lahko pri Alidi Emili (tel. št. 225879) in pri Marini Cibic (tel. št. 225051). Treninzi se bodo pričeli v torek, 2. oktobra.

ŠD Kontovel

sporoča, da so odprta vpisovanja za ritmično telovadbo za deklice letnikov 77, 78 in 79. Treninzi se bodo pričeli v torek, 2. oktobra. Prijave sprejemata telefonsko Alida Emili (tel. št. 225879) in Marina Cibic (tel. 225051).

Vodstvo tekmovalne

smučarske ekipe

obvešča, da se treninzi nadaljujejo vsak torek in petek. Člani ekipe naj bodo ob 17. uri pri vstopu v telovadnico Pristaniških delavcev na Prosoku.

ZSSDI

obvešča, da bo urad v Trstu do nadaljnjega v popoldanskih urah odprte ob ponedeljkih in sredo od 16.30 do 20. ure.

ZSSDI

obvešča, da je danes, 22. t.m., urad ZSSDI v Trstu zaprt.

Odsek minibasket Bor

obvešča, da so odprta vpisovanja za igralce letnikov 1973-74-75-76 in 77. Prijave sprejemamo direktno na treningih, danes od 14.30 do 17. ure, ali pa v tajništvu društva od 15. do 18. ure.

ŠZ Bor —

Namiznoteniška sekcija

obvešča, da bodo redni treninzi za igralce letnikov 1971-76 na liceju Prešeren vsak torek in petek od 17.30 do 19.30. Vabljeni tudi začetniki!

Drugi balinarski turnir za »memorial Just Grgič«

Jutri ob 8. uri se bo na štirih stazah, in sicer v Padričah, v Bazovici in Gropadi pričel 2. balinarski turnir za »memorial Just Grgič«, ki ga v počastitev pred letom dni preminulega odbornika in svojega najstarejšega balinarja prireja ŠZ Gaja. Na turnirju bo nastopilo dvanajst ekip, štiri iz zamejstva in osem iz matične domovine. Slednje so Brest iz Cerknice, Aluminij iz Komna, Galeb iz Izole, Modri val iz Kopra, Brinj iz Povirja, Dol z Repentabra, Draga iz Orleka in Burja iz Križa. Naše ekipe pa so Kraški dom, Zarja ter dve postavi domače Gaje. (Kalc)

Poraz Italije

LOUVRIERE — V prvem srečanju evropske namiznoteniške lige je Italija s 4:3 zgubila proti Belgiji. Točke za Italijo so dosegli Bisi in Costantini med posamezniki ter Costantini in Pero v igri dvojic.

De Sisti še v bolnici

Trener Fiorentine Giancarlo De Sisti bo moral še nekaj dni ostati v bolnišnici. Morali bi ga bili odsluviti včeraj, vendar je zopet nastopila mrzlica, ki pa je baje ne gre povežati z operacijo na glavi.

Jutri začetek prvenstva v 2. amaterski nogometni ligi Vesna in Zarja upata na dobro prvenstvo

Zarja v boju za prestop, Vesna pa za uvrstitev pri vrhu lestvice

Umberto Esposito, novi trener Vesne

Jutri se bo začelo nogometno prvenstvo 2. amaterske lige in zato vam bomo tokrat predstavili edini dve naši ekipi, ki bosta igrali v tej ligi. To sta kriška Vesna in bazoviška Zarja. Za vse ostale naše enajsterice, to je za Breg, Gajo, Kras, Primorec in Primorje s Tržaškega ter za Mladost, Juventino in Sovodnje z Goriškega, pa se bo prvenstvo začelo prihodnjega nedeljo. Start 3. AL bo namreč 30. tega meseca.

Poglejmo torej kakšne so novice tik pred začetkom prvenstva v kriških oziroma bazoviških vrstah.

VESNA

Pri Vesni bo letos precej novosti. V prvi vrsti je Vidonisa na trenerski klop zamenjal Umberto Esposito, bivši nogometaš Vesne in Krasa. Cela vrsta nogometašev, ki so igrali še lansko sezono pri Vesni pa namerava zapustiti društvo oziroma prenehati z nogometno aktivnostjo.

To so vratar Bubnich, branilci Sodanacco, Schettini, Acquavita in Somma, vezni igralec Picchieri, ter napa-

dalec Ludwig. Poleg teh sedmih bi omenili še, da je branilec Gotti prestopil k Zarji in vezni igralec Zucca k S. Luigiju.

K Vesni pa so pristopili vratar Perossa (Portuale), branilec Tucci (Roianese), vezna igralca Verbich (Campi Elisi) in Potasso (Muggesana), ter napadalec Pertan (Chiarbola). Kljub vsemu temu pa se je število razpoložljivih nogometašev Vesne znatno zmanjšalo, sicer pa se je sestava moštva precej pomadila in zato je možno, da bo do 31. oktobra, ko se zaključuje nogometna borza, lahko prišlo še do nekaterih novosti.

ZARJA

Bazoviška Zarja, ki je že lansko sezono zasedla odlično šesto mesto na končni lestvici, je ohranila lansko strukturo, poleg tega pa je ojačila številno razpoložljivih nogometašev. Navidezno torej na novo potrjeni trener Vojko Križmančič letos ne bi smel imeti problemov, vsaj kar se tiče števila nogometašev. Od lanske sezone je zapustil ekipo le Perossa, ki se po enoletnem posojilu vrača spet k matičnemu klubu Brega. V poštev za člansko ekipo pa bodo letos prišli tudi nekateri mladinci, ki so več let igrali v mladinskih vrstah Zarje. To so: branilec Borelli, vezni igralec Mitja Žagar, in napadalec Zeugna in V. Gregori. Poleg njih pa bo Križmančič lahko računal še na branilca Gottija (Vesna) in Gabrielija (Gaja), veznega igralca Medena (Monfalcone), ter napadalec Piscanza (Giarizzole). Njim se bi moral pridružiti še napadalec Fabio Ražem, ki je pred dvema sezonama opustil nogomet, sedaj pa z resnimi treninji namerava spet pristopiti k Zarji.

Po izjavah predstavnikov raznih društev, bo letošnje prvenstvo precej izenačeno in napeto. Med glavne fa-

vorite vsi postavljajo Fortitudo, Zaulle in Opicino, vendar mnogi menijo, da bi tej trojici lahko prekrizali račune Vesna in Zarja. Zato smo se obrnili do predsednikov teh dveh naših klubov in jim zastavili sledeče vprašanje: »S kakšnim ciljem startate v letošnje prvenstvo?«

Angelo Bogatec (Vesna): »Letos smo precej pomladili ekipo, kar pomeni, da v prvi vrsti gledamo naprej. Prav zaradi tega ne bi mogel reči, da imamo posebne ambicije. Povprečna starost ekipe je 21 let in zato bo vse odvisno od tega, kako bodo mladi začeli to prvenstvo. Upam vsekakor, da se bomo uvrstili v zgornji del lestvice in če bomo prišli do prvega mesta pomeni, da smo si to mesto zaslužili.«

Aldo Franco (Zarja): »Nimam kaj skrivati, letos odločno startamo za prestop v višjo ligo. Več let igramo že v tej ligi in zato bi bil prestop za nas res izreden uspeh, ki si ga ne želimo le odborniki in nogometaši, temveč vsa Bazovica. To pa bi obenem bilo tudi veliko priznanje in zaščeno posebno za tiste naše zveste

Nogometaši Zarje z neprikritimi ambicijami stopajo v novo prvenstvo. Njihove ambicije potrjujejo dobri predprvenstveni nastopi na turnirjih za memorial Raceta in Bruna Križmančiča. Posnetek je s tekme med Primorcem in Zarjo na memorialu Bruna Križmančiča v Trebbah.

navijače, ki že vrsto let stalno sledijo naši ekipi v dobrih in tudi težkih trenutkih.«

Za zaključek naj omenimo, da bosta obe naši ekipi jutri igrali doma in sicer bo Zarja gostila Campi Elisi, Vesna pa Radio Sound. Tekmi, ki bo-

sta na bazoviškem oziroma kriškem pravokotniku, se bosta začeli ob 16. uri. Ker obe ekipi igrata pred domačo publiko upamo, da bosta uspešno startali, predvsem pa, da bosta ob koncu dosegli zastavljene cilje.

Bruno Rupel

Tako Vesna in Zarja v novi nogometni sezoni

VESNA

VRATARJA
Perossa in Savarin
BRANILCI
Penco, Basiacco in Tucci
VEZNI IGRALCI
Sedmak, Pipan, F. Candotti, Jer-man, Verbich in Potasso
NAPADALCI
Bruno, Kostnapfel, R. Candotti in Pertan
TRENER: Umberto Esposito

ZARJA

VRATARJA
Puzzer in Racman
BRANILCI
I. Grgič, Tognetti, Gotti, Bencich, R. Franco, Gabrielli, Borelli in D. Marc
VEZNI IGRALCI
Bon, D. Fonda, Sossi, M. Žagar in Meden

NAPADALCI

Udovcich, E. Fonda, Piscanz, Zeugna, V. Gregori, Bessi, V. Ražem in F. Ražem

TRENER: Vojko Križmančič

Pari 1. kola

Zaulle - Begliano, CGS - Fortitudo, Giarizzole - Aurisina, Vesna - Radio Sound, Domio - Stock, Zarja - Campi Elisi, Prisco, Isonzo - Libertas, Opicina - San Sergio.

Kolesarska prireditve v Sovodnjah

Že med pripravo na kolesarsko dirko na kronometer, ki je bila na sredo maja meseca in je potekala od Pevme do Oslavja, je prišlo do izraza mnenje, da pobuda ne sme ostati osamljena. Po dirki so si udeleženci zaželeli na svidenje jeseni v Sovodnjah.

Tako prihaja ob koncu septembra do nove pobude v kolesarski dejavnosti, na kateri naj bi se zbrali udeleženci majske prireditve in še številnejši ostali, ki so takrat izostali iz najrazličnejših vzrokov v glavnem pa zaradi neprijetnega vremena.

V nedeljo, 30. septembra, ob 10. uri bo start v Sovodnjah pred Kulturnim domom, kjer se bodo udeleženci in udeleženke lahko vpisovali od 9. ure dalje. Razdalje, ki jih bo treba prekolesariti, bodo različne glede na sposobnosti in počutje. Ker bo proga tokrat potekala po ravninskem svetu, so se prireditelji odločili, da podaljšajo krožnico glede na odsek, ki ga

je bilo treba opraviti na pomladanski prireditvi. Skratka, krog bo meril 9,6 km, po njem pa bodo udeleženke in udeleženci lahko vozili enkrat, dvakrat ali štirikrat glede na kategorijo, v katero se bodo vpisali: družinsko, rekreacijsko ali tekmovalno. Ker nimamo profesionalnih tekmovalcev, pa tudi zato, ker so te in podobne pobude še vedno propagandnega značaja, bo ritem dirke izgledal takole: prva dva kroga bodo vsi ne glede na razred vpisa vozili s hitrostjo, ki ne bo presegala 20 km na uro; zadnja dva kroga, bodo tisti, ki se bodo odločili za razdaljo 38 km, vozili prosto.

Udeleženke in udeleženci na nadaljši progi bodo razdeljeni na razrede do 15 let, med 15 in 20 let, med 20 in 40 let ter več kot 40 let. Za vsak posamezni razred je poskrbljen pokal za najboljšega ali najboljšo tekmovalko. Vpisnina pa znaša 3000 lir. Kolajno za prisotnost in ob koncu malico dobijo vsi udeleženci in

udeleženke. Čeprav ne more prireditelj odgovarjati za morebitne nezgode, bo poskrbel za prometno varnost in pomoč.

Prireditelj računa na prisotnost kolesarjev tudi iz novogoriškega območja, morda pa se bo ogrel tudi kdo s Tržaškega in bo pomnožil število tistih, ki so prišli maja meseca.

V Sovodnjah računajo torej na rekreacijsko-tekmovalno prireditev, na srečanje tistih posameznikov, ki ob prostem času kolesarijo po Brdih, Soški ali Vipavski dolini pa tudi na mlajše, ki imajo kolo za popoldansko zabavo, in na dekleta in žene, ki naj s svojo prisotnostjo podčrtajo praznični značaj prireditve. Z dvema dirkama v letošnjem letu in z organizacijo ob priliki prihoda 40. dirke »Po Jugoslaviji« v Gorico bomo lahko dejali, da smo na začetku prebujanja kolesarstva v okviru Združenja slovenskih športnih društev na Goriškem. (R. A.)

Mladost za prvo mesto

V Doberdolu in Podgori se jutri zaključita turnirja, na katerih igrata tudi enajsterici Mladosti in Sovodnje. V Doberdolu, kjer je prav domače društvo pripravilo memorial Severina Devetaka, se bodo kraški igralci pomerili s Sagradom za prvo mesto. Srečanje bo ob 17. uri.

V Podgori pa se bodo Sovodenjci srečali z mladinsko ekipo Gorizije. Tekma, ki bo veljala za 3. mesto, se bo pričela ob 15. uri. Kasneje pa bo na vrsti veliki finale med domačo enajsterico in goriško Azzurro.

Troboj Friulexporta

Združena odbojarska ekipa deklic Friulexporta se bo danes v prijateljskem troboju na »Prvem maju« pomerila s četrtoligašicami Canona iz Tržiča in s Pierisom, ki bo letos igral v C-2 ligi, enako kot naša dekleta. Spored je naslednji: 15.15 Friulexport - Canon; 16.15 Canon - Pieris; 17.15 Friulexport - Pieris.

KOŠARKA — PROPAGANDA

Zmaga Bora

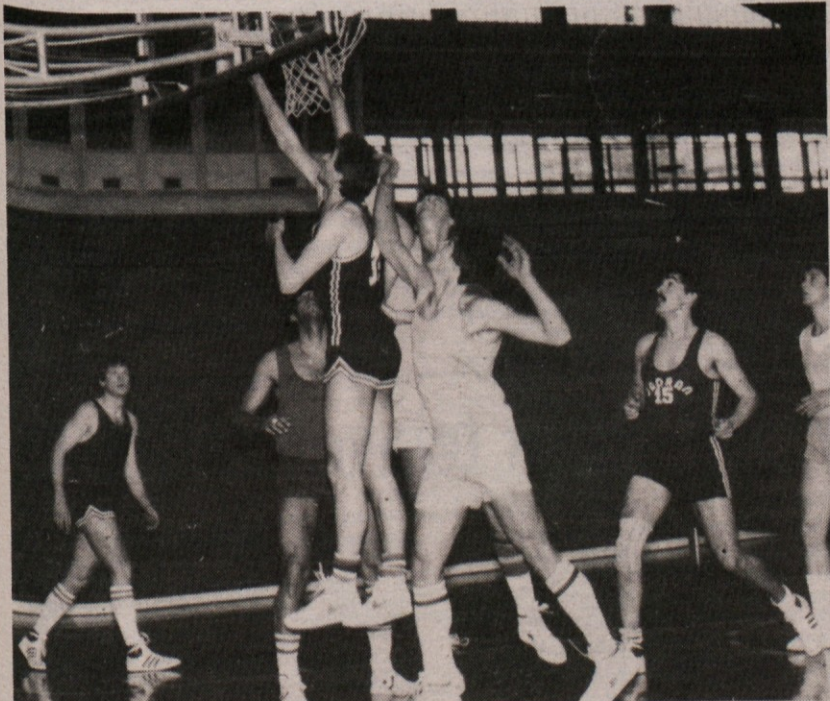
Bor — Libertas 117:92

BOR: Oberdan 28, Arena 31, Azman 12, Berdon 3, Bajc 10, Tazzalizza 10, Brelec 11, Doleh 2, Gregori 4, Villone 4, Pregarc 2, Jelerčič, Presel. Borova ekipa propagande je uspešno opravila svoj krstni nastop v letošnji sezoni. V prijateljski tekmi se je srečala z ekipo Libertasa in je zaslužno zmagala. Naši so nadigrali nasprotnika predvsem s hitrimi protinapadi in z dobrim skokom pod košema, kjer se je še posebej izkazal Arena. Opaziti pa je bilo precej napak v obrambi in pri podajah.

Do januarja, ko se bo začelo prvenstvo pa bodo Borovci igrali vrsto tekem in bodo te napake gotovo odpravili.

Luka

Tekme Jadran-Stefanel ne bo

V sredini številki našega dnevnika smo poročali, da bo v torek, 25. t.m., Jadran igral prijateljsko košarkarsko tekmo s tržaškim Stefanelom. Toda včeraj so nam iz vodstva naše združene ekipe sporočili, da tekme ne bo zaradi nerazpoložljivosti tržaške športne palače. O morebitnem drugem datumu tekme se vodstvu Jadrana in Stefanela še dogovarjata. Posnetek je z lanske tekme med Jadranom in tržaškim prvotligašem.

domači šport

Danes

Sobota, 22. septembra 1984

NOGOMET

Cicibani
16.00 v Trstu, na Montebellu: Portuale - Primorje
Mlajši cicibani
15.00 v Trstu, na Montebellu: Montebello - Breg

ODBOJKA

Ženski prijateljski turnir v Trstu
15.15 na stadionu »1. maj«: sodelujejo Friulexport, Canon Tržič in Pieris

Jutri

Nedelja, 23. septembra 1984

NOGOMET

2. amaterska liga
16.00 v Križu: Vesna - Radio Sound; 16.00 v Bazovici: Zarja - Campi Elisi Prisco

Naraščalniki

10.30 v Bazovici: Zarja - San Luigi; 10.30 v Dolini: Breg - Roianese; 10.30 v Trstu Ul. Flavia: Olimpia - Vesna; 10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - San Lorenzo

Najmlajši

9.00 v Dolini: Breg - Muggesana; 10.30 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Kras

Začetniki

11.45 na Opčinah, Ul. Alpini: Opici-

na - Primorje; 9.15 v Gradišču: Toriana - Juventina; 9.15 v Doberdolu: Mladost - San Marco

Memorial Severina Devetaka
17.00 v Doberdolu: Mladost - Sagrado

Turnir v Podgori
15.00 v Podgori: Sovodnje - Gorizia mladinci

ODBOJKA

Mednarodni turnir prijateljstva na Reki Moški
9.00: Bor JIK Banka - Rijeka; Val - Bulevard; 10.00: Fužinar - Bor JIK Banka; Bled - Val; 14.00: finale za 5. mesto; 15.00: finale za 3. mesto; 16.00: finale za 1. mesto

Ženske
9.00: Sloga - Rijeka; Meblo - Marčana; 10.00: Nova Gorica - Sloga;

Meblo - Paloma Branik; 14.00: finale za 5. mesto; 15.00: finale za 3. mesto; 16.00: finale za 1. mesto.

Mednarodni turnir v Gorici v Kulturnem domu

19.00: Olympia - Češke Budejovice; 20.00: Olympia - Volley Ball Udine; 21.00 Češke Budejovice - Volley Ball Udine

BALINANJE

Mednarodni turnir ŠD Gradina
9.00 v Gorici: nastopajo Gradina, Pevma, Solkan; 9.00 v Doberdolu: nastopajo Sovodnje, Gorica, Vrh

Memorial Justa Grgiča
8.00 v Padričah, Bazovici in Gro-padi: nastopajo Brest, Aluminij, Galeb, Modri val, Brin, Dol, Draga, Burja, Kraški dom, Zarja in Gaja.

AEROBIKA BOUTIQUE

dresi - hlače nogavice - telovadne golenke - copatke
torej prav vse za aerobiko pri

tommasini sport

Trst - Ul. Mazzini 37-39

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebne mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo trženskega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi Ob delovnih trgoviščih 1 modul (šir 1 st. vis 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775.275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

22. septembra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubia 20
Tel. (0432) 731190

Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Preiskovalna komisija zaključila svoje delo Izročili poročilo o »desaparecidosih«

BUENOS AIRES — V četrtek se je pred argentinsko vladno palačo zbrala ogromna množica približno 50 tisoč ljudi, ki je protestirala proti nasilju bivšega režima, predvsem pa zahtevala pravico za nekaj tisoč »desaparecidosov«, ki so v obdobju prejšnjega okrutnega režima »izginile« neznanu kam.

Manifestacijo so organizirale argentinske politične stranke in humanitarne organizacije. Prav te dni je namreč preiskovalna komisija, ki jo je imenoval sam argentinski predsednik Raul Alfonsín, zaključila svoje delo. Pisatelj

Ernesto Sabato je oddal predsedniku poročilo preiskovalne komisije, ki je dolgo kakih 50 tisoč strani, o umorih, mučenjih in še drugih nepravilnostih vojaškega režima proti svojim nasprotnikom ali pa le domnevnim teroristom. V glavnem gre tu za mlade delavce in študente, ki se niso strinjali z režimom in so zato morali »izginiti«.

Na sliki spodaj (telefoto AP): sorodniki »desaparecidosov« protestirajo pred vladno palačo.

Sedem žrtev spopada med tolpara

SYDNEY — Z obtožbo umora so varnostni organi včeraj zjutraj v glavnem avstralskem mestu aretirali kakih dvajset mladeničev. Vsi so menda vpleteni v oborožen spopad med dvema tolpara motociklistov dne 2. septembra, tragični epilog katerega je bilo 7 žrtev, med njimi tudi 14-letna deklica. V široko zasnovani akciji, v kateri je sodelovalo približno 80 policajev s pomočjo izurjenih psov in helikopterjev, je v mrežo preiskovalcev padlo tudi sedem pripadnikov dveh nasprotujočih si tolpa »comancerosov« in »bandidosov«. V bolnici so začeli zaslisevati druge štiri motocikliste, ki so jih prav tako obtožili umora sedmih oseb.

Država ne odgovarja za posilstvo v vojski

SEATTLE — Sodišče v San Franciscu je razsodilo, da ženska, ki sta jo dva vojaka posilila, ko je služila vojaški rok, ne more tožiti vlade za odškodnino, ker posilstvo spada med nevarnosti poklica, ki ga opravlja.

Betty Ann Buckmiller sta dva vojaka pretepla in posilila novembra 1982, ko je bila sama v neki vojašnici v Kaliforniji. Vojaka je vojaško sodišče obsodilo na zaporno kazen, vendar je tožbo Buckmillerjeve zavrnilo. Ženska se je zato obrnila na civilno sodišče v San Franciscu, toda tu so odločili, da bodo ravnali po zakonu iz leta 1950, ki pravi, da vojaki ne morejo tožiti vlade za naključno povzročene rane v času služenja vojske.

Tako urediti delo po izmenah da se spoštuje biološki ritem

BOSTON — Delo v izmenah lahko zniža produktivnost delavcev za tretjino in kar je še huje, lahko tudi za petino skrajša njihovo življenjsko dobo, trdijo strokovnjaki, čeprav dodajajo, da je z manjšimi spremembami delovnih izmen moč preprečiti te negativne posledice.

Dr. Charles Cheisler z medicinske fakultete v Harvardu meni, da je temeljni problem dela v izmenah v dejstvu, da le-te ne spoštujejo človekovih bioloških urnikov. Dva izmed več bioloških urnikov urejata čas spanja in čas prebujanja, raziskave pa so pokazale, da delo v izmenah ta dva urnika spravi iz ravnotežja. Pojav je zelo pogost z ozirom na to, da v mnogih podjetjih zaposleni delajo dan

v dnevni, naslednji dan v nočni in tretji dan v večerni izmeni. Tak delovni urnik pa je v diametralnem nasprotju z razporedom, po katerem bi se morali izmenjavati dnevi, večerni in nočni urnik in kateremu se človekov organizem lažje prilagodi.

Izvensko delo v smeri urinih kazalcev (dnevno-večerno-nočno), ki je prilagojeno smeri gibanja biološkega ritma, bi torej po Cheislerjevem mnenju omogočilo zaposlenim daljše spanje pred vsako izmeno, hkrati pa znanstvenik priporoča, naj izmene trajajo vsaj dva do tri tedne, ker se na krajša obdobja ritma dela organizem težje prilagodi.

Demonstracije proti Marcosu

MANILA — Kakšnih 10 tisoč demonstrantov je protestiralo proti režimu ob 12-letnici oklica izrednega stanja, s katerim je diktator Marcos vladal od leta 1972 do leta 1981. Demonstranti so se s tem spomnili krvavih dogodkov izpred enega leta, ko je Marcosova policija na mostu Ponte della Guardiola v spopadu z demonstranti ubila 11 oseb in med njimi tudi voditelja demokratske opozicije Benigna Aquino.

Njegov brat Agapito, ki je včeraj vodil demonstrante, jih je pripeljal prav do Marcosove palače, sedeža diktature, kjer se je ustavil pred bodočo žico, ki obdaja poslopje, in nanjo položil krsto z napisom Demokracija.

Lanskih krvavih spopadov se je Marcosova vlada spomnila z večerajšnjim »zahvalnim dnevom« in s pozivom prebivalstvu, naj se vzdrži protestov in tako izkaže »zahvalo za napredek in blagostanje«.

Ekološka policija

DUNAJ — V teku leta bo začel v Avstriji delovati poseben oddelk ekološke policije. Načrt v tem smislu so že predstavili avstrijskemu parlamentu, ki bi ga moral brez težav odobriti. Po zgledu ZRN in Švice se bodo tudi v Avstriji ekološki policisti ukvarjali na razne načine s problemi okolja. Vsi člani oddelka bodo strokovnjaki na raznih področjih geokemije, botanike in zoologije. Proučevali bodo okolje in skušali dobiti nove in boljše načine za njegovo zaščito.

Avstralski premier v jok pred novinarji

SYDNEY — Šef avstralske vlade, laburist Bob Hawke je na tiskovni konferenci nenadoma bruhnil v jok pred novinarji in TV snemalci. To se je zgodilo, ko se je zagovarjal pred obtožbami tajnih zvez z organiziranim kriminalom. S tresočim glasom je Hawke omenil tudi nepravilne pritiske, katerim je bila s tem v zvezi podvržena njegova družina. Čustvena reakcija mu je prinesla še večjo popularnost.

Nova žrtev mamil

BRUSELJ — V Bruslju se je odigrala družinska tragedija. Šestletni deklici Debby so starši vbrizgali v žilo pretirano dozo heroína, mati pa si je skušala vzeti življenje s tem, da si je prerezala žile na rokah. Oče Konstant in družinski prijatelj Marc sta bila medtem zaradi mamila v nezvesti. Policija skuša osvetliti podrobnosti dogodka in za sedaj ni še objavila popolnih imen žrtve in storilcev. V preiskavi v stanovanju so policisti našli manjše količine mamil.

JACK LONDON:

Klic divjine

(23.)

Rekorden pridelek žitaric povzroča mnogo problemov

BONN — Svetovni pridelek žitaric je letos presegel vse rekorde. Za dva odstotka je »potolkel« dosednji rekord izpred dveh let, za osem odstotkov pa lanskega. Isto velja za pridelek žitaric v Evropski gospodarski skupnosti, ki je povprečno za 15 odstotkov večji od lanskega, kar pomeni skupno preko 141 milijonov ton pridelka. Zelo se je povečal pridelek mehke pšenice (za 18 odstotkov), predvsem pa trde pšenice (za kar 55 odstotkov). Tudi pridelek ječmena, rža, krompirja, bombaža in koruze je gladko presegel lanskega.

Vendar pa ta bogat pridelek ne razveseljuje odgovorne za poljedelstvo v Evropski gospodarski skupnosti. Obratno! Zelo so zaskrbljeni iz dveh razlogov. Prvič, ker ne vedo, kam bi z odvečnim pridelkom glede na to, da je ponudba trenutno še precej večja od povpraševanja, evropski trg pa je še precej omejen, in drugič, ker se odgovorni prav dobro zavedajo, da se ZDA ne bodo pustile pregaziti od povečane evropske produkcije.

EGS mora sedaj ta odvečni proizvod uskladiščiti, saj je izvoz žitaric zelo drag, pa tudi cena evropskih žitnih pridelkov je za svetovno tržišče zelo visoka in torej nekonkurenčna. Žitarice so namreč skupno z mlekom najvažnejša postavka evropske gospodarske bilance, vendar pa, kot je poudaril zahodnonemški minister za kmetijstvo, »poskus stabilizacije evropskega žitnega trga je postal v zadnjih letih zelo drag...«

Po drugi strani pa ima tudi Sovjetska zveza velike težave z žitnim trgom, saj bo predvidoma, zaradi slabe letine, v dvoletju 1984-1985 uvozila rekordno vsoto 46 milijonov ton žitaric, kar izenačuje drug negativen rekord iz dvoletja 1981-1982. Taki so podatki, ki jih je objavilo ameriško ministrstvo za kmetijstvo, ki še napoveduje porast tega uvoza v naslednjem obdobju do poletja prihodnjega leta. Po ameriških računih bo letošnji pridelek žita v Sovjetski zvezi okoli 175 milijonov ton, kar je pet milijonov ton manj od lanskega leta ter celih 65 milijonov ton manj od sovjetskih predvidevanj. Rekord so v Sovjetski zvezi zabeležili leta 1978, ko so pridelali preko 238 milijonov ton žitaric.

V New Yorku težave s šolstvom

NEW YORK — Šolsko leto se ni začelo za vse newyorške otroke enako. To pa ne zaradi nekaterih, ki se vpisujejo na privatne šole, ki se ponavadi bolj kvalitetne od državnih, temveč ker so v nekaterih mestnih četrtih šole, na katerih je vpisanih tudi do 150 odstotkov več dijakov, kot jih šole zdržijo. Posebno pereč je ta problem v delavski četrti Bronx. Posamezne izobraževalne ustanove so začele z izgradnjo montažnih učilnic, nekateri peljejo otroke s šolskimi avtobusi v druge manj obremenjene šole, v nekaterih

primerih so začeli celo telovadnice spreminjati v učilnice.

Toda to ni edini problem, s katerim se soočajo newyorške šolske oblasti. Nekateri učitelji namreč dobivajo plače za posle, ki nimajo ničesar v zvezi z učiteljevanjem. Naj navedemo samo primer nekega učitelja, ki je prejemal učiteljsko plačo, čeprav je delal za tajnika. Šolske oblasti so tudi odkrile, da so na posameznih šolah odkrili način, kako si lahko sam povečal plačo. Svoje ure dela so si plačevali, kot če bi delali v nadurah.